Edm. Jasiunas
3704 W-70 Place,
Chicago, ILL. 60629
U.S.A.

Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

Nepriklausoma Lietuva

LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 5 1982 VASARIO – FEBRUARY 3 d. LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS 7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4 30 c.

Alp(LKA)2828

SAVAITINIU IVYKIU APŽVALGA

IŠGELBĖTAS DOZIER

JAV brig. gen. James L. Dozier buvo Italijoje, Veronoje pagrobtas ir išbuvo 42 dienas Raudonosios Brigados teroristų belaisviu.

Specialaus dalinio IŠ vyrų žaibiškos akcijos dėka jis buvo išlaisvintas paskutinę minutę, besiruošiant grobikams jį nugalabyti Paduos mieste, liuksusiniame bute, įrengtoje palapinėje.

Įsidėmėtinas laimingojo pareiškimas koresponden tams;. " Galiu pasakyti, kad velniškai daugiau įvertini laisvę, kai jos kurį laiką netenki. Visame pasaulyje žmonės, kurie yra aukojęsi dėl laisvės, supranta , kas tai yra daug giliau, negu tie, kurie pasinaudoja ja, gyvendami joje dėka tų, kurie pasiryžusiai dirba laisvei išlaikyti". Jis taip pat pabrėžė , kad Raudonosios Brigados jo grobikų - nariai yra inteligentiški , gerai pasiruošę , ginkluoti, be kompromisų asmenys.

Be 5 teroristų, saugojusių Dozier, policija suėmė dar 17 ir surado keletą slaptų vietų, kur buvo kraunama jų amunicija.

SOVIETAI ŠNIPINĖJA HAVANOJE

Sov. Sąjunga laiko karinę brigadą iš 3.000 kareivių netoli Havanos. Ten yra ir jų milžiniški žvalgybos įrengimai. Jų dėka jie gali sekti telekomunikacijas per JAV-bes ir Lotynų Ameriką. Kartais rusai girdi JAV ambasadorių telefoną anksčiau, negu Washington'o personalas

GM NUMUŠA KAINAS

General Motors Korporacija paskelbė, kad kai kurių jų gaminamų automobilių modelių kainos JAV-se ir Kanadoje bus sumažinamos iki $2.000. Tikimasi paskatinti automobilių pirkimą, kuris paskutiniu metu alyvai pabrangus ir japonų konkurencijai veikiant, žymiai sumažėjo. Kainos numušamos, nors ir nepasisekė dar susitarti dėl pinigų taupymo koncesijų su United Auto Workers unija.

SYRIA SKUNDŽIASI

Syrija kreipėsi į Jungtinių Valstybių visuotiną susirinkimą, siūlydama atšaukti Izraelio JT nario teises kaipo sankciją už Golan Aukštumų aneksiją. Syrijos Užsienio Reikalų ministeris ragino prašyti JAV-bes sulaikyti pagalbą Izraeliui.

Nors JT Saugumo Taryba vienbalsiai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią Izraelį atšaukti praeito gruodžio 14 d. Golano aneksiją, Izraelis rezoliuciją atmetė.

Izraelio delegatas Y. Blum savo ruožtu pareiškė, kad Izraelio įstatymai nenumažina tuose plotuose gyvenančiųjų teisių ir įspėjo, kad Syrija, pasirodžiusi labai agresyvi Izraelio atžvilgiu, neturėtų "manipuliuoti JT".

SUOMIAI TURI NAUJĄ PREZIDENTĄ

Suomijoje išrinktas pirmą kartą social- demokratas prezidentu, Mauno Koivisto, 58 m.

Prez. Koivisto užtikrino , kad suomių neutralumas yra remiamas tradiciniais prekybos ir saugumo ryšiais su kaimynu Rytuose- sovietais. Jis pabrėžė ir kad Suomijos "nepriklausoma kultūra" sudarė bazę ekonominiam augimui krašto viduje ir prekyboje su užsieniu.

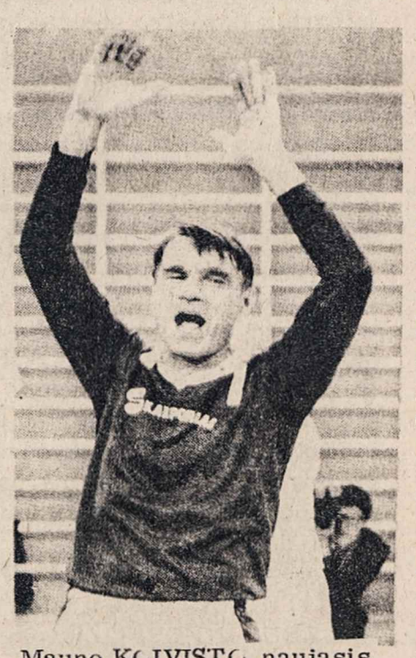

Mauno KOIVISTO, naujasis Suomijos prezidentas

HAIG'O KELIONĖS

Amerikos Valstybės Sekretorius Alexander Haig'as sugrįžo po savaitės kelionių. Svarbiausias jo uždavinys buvo kalbėti dėl Lenkijos ir Vid. Rytų problemų.

Ženevoje jis kalbėjosi su Sovietų Užsienio Reikalų ministeriu Andrej Gromyko, daugiausia dėl situacijos Lenkijoje. A. Haig'as buvo nuvykęs vienai dienai į Londoną ir susitiko su Britanijos Min. P-ke M. Tatcher.

Lankydamasis Vid. Rytuose, jis pasiūlė keletą sprendimų Palestiniečių savivaldos planui Gazos apylinkėje ir Vakarinio pakraščio plotuose.

Painformavęs prez. Reagan'ą apie keliones, A. Haig'as išskrido į Chicagą dalyvauti "Solidarity Day"

Vilniaus Kelių...

subuvime, palaikant Lenkijos darbininkų judėjimą.

Prez. Reagan'as įkalbėjo į juostą specialų žodį televizijos programai, pavadintai "Tegul Lenkija išlieka Lenkija".

VOKIETIJOS KANCLERIS PRIEŠ KARO STOVI LENKIJOJE

H. Schmidt'as, V. Vokietijos kancleris pareiškė oficialiai, kad Sovietų Sąjunga yra atsakinga už situaciją Lenkijoje ir dar kartą kreipėsi į Lenkijos vyriausybę, kad baigtų karo stovį ir tęstų dialogą su Solidarnosč Unija ir Bažnyčios atstovais, nes "karo stovis tapo moralinė provokacija visame pasaulyje tiems, kurie pasisako už humaniškumą ir laisvę".

V. Vokietijos unijos, daugiau kaip 100 miestų, paskelbė solidarumą su Solidarnosč.

Social-demokratų vadas ir buv. kancleris Willy Brandt'as kalbėjo taip pat už Lenkijos darbininkus vienoje iš demonstracijų, palaikančių Solidarnosč ir reikalaujančių panaikinti karo stovį.

LENKIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA DAR VALOMA

Kiek išnaudotojų yra privisę Lenkijoje-sunku atspėti. Tačiau, trūkus galų gale kantrybei ir Solidarnosč 10 mil. unijai pareikalavus išmesti "idealistus" partiečius, tebevyksta valymai . Varšawos radijas ir televizija vis skelbia apie aukštųjų partijos pareigūnų atleidimus už " pernaudojimą gėrybių, kurios jiems nepriklausė". 65 centro ir provincijos partijos darbuotojai yra atleisti iš postų, nes pernaudojo savo galią. Kiti 68 buvo atleisti už netinkamą elgesį, 48 buvo ištei sinti.

Tačiau- kiekvienam šviesesnio proto žmogui aišku, kad joks valymas nepadės, iš pagrindų nepagerins situacijos, nes pati sistema ir priklausomumas nuo Maskvos- yra klaidinga ir nepriimtina.

Šiomis dienomis Lenkijoje vyriausybė pakėlė kainas tarp 200-500%.

LIETUVIU ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS VALDYBA

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdyba pasiskirstė pareigomis: p-kas Jurgis Janušaitis, vicepirmininkai: Petras Petrutis ir Algirdas Pužauskas, sekretorius-Vytautas Kasniūnas , iždininkas- Bronius Juodelis.

JAV LB-ĖS TEATRO PREMIJA ANTRAM KAIMUI

JAV LB Kultūros Taryba sausio 14 d. posėdyje nutarė 1981 m. Teatro premiją paskirti teatro grupei Antras Kaimas, už sėkmingas kūrybines pastangas formuojant savo stilių ir ieškant naujų krypčių.

Antras Kaimas, suorganizuotas Titaus Antanaičio , veikia du dešimtmečius, atlikdamas ir teatro meno mokyklos vaidmenį, įtraukdamas jaunimą ir skatindamas rašytojus.

Premijos įteikimas įvyks Premijų šventėje Detroite, BALANDŽIO 18 d.

Premijos mecenatas-Lietuvių Fondas.

tion Association atšauktų tos filmos indorsavimą. /Tai vėl patvirtina, kaip mažai amerikiečiai yra apsišvietę istorijoje.../Red./.

Laisvųjų Pasaulio Latvių Federacijos pirmininku dabar yra išrinktas Olgerts Pavlovskis.

SĖKMINGA STUDENTŲ VEIKLA PABALTIEČIŲ KOMITETE

Amerikos Pabaltiečių Komitetas Washingtone konstatavo, kad praeitais metais buvo labai sėkminga studentų programa tam Komitete. Į darbą įsijungę lietuvių, latvių , estų studentai aplankė apie 50 Washingtono valdžios, Kongreso įstaigų, susitiko su Žmogaus Teisių aktyvistais ir turėjo gerą progą praplėsti politinio darbo patirtį. Ši programa bus vykdoma ir šiemet.

ALTO NAUJI DARBAI

ALTos Valdyba buvo susirinkusi posėdžiui sausio 15 d. Chicagoje, savo būstinėje. Be kitų, buvo nutarta daryti žygių, kad JAV paštas 1983 m. išleistų DARIAUS-GIRĖNO pašto ženklą. Lietuvių organizacijos turėtų kreiptis į JAV pašto vadovybę, paremiant šį sumanymą.

PRANEŠA ELTA:

KAIP RAŠYTI LAIŠKUS POLITINIMAS KALINIAMS IR JŲ ŠEIMOMS

Šios instrukcijos remiasi Lietuvių Informacijos Centro ir Lietuvių Moterų Klubų Federacijos, Žmogaus Teisių Komiteto, duomenimis:

1. Rašyti reguliariai.
2. Vengti politinių, antisovietinių pastabų.
3. Laiškus reikia numeruoti ir datuoti.
4. Padaryti laiško ir voko fotokopiją.
5. Pagal Sovietų pašto taisykles, į laiškus siunčiamus į SSSR draudžiama dėti pašto ženklus, sovietinius pinigus, magnetofono juosteles, vaistus vitaminus, kramtomas gumeles, siūlus, filmą.
6. Laiškus siųsti oro paštu, registruotus: užpildyti atviruką gavimui pakvituoti.
7. Jei po 30 -ties dienų nei laiškas ar gavimo pakvitavimas negrąžinti, užpildyti blanką Nr. 542 /"Inquiry about a Registered Article"/ pašto įstaigoje. Negavus atsakymo šešiems mėnesiams praėjus po laiško išsiuntimo, užpildyti blanką Nr. 565. Siuntėjas gaus $15.67 pašto čekį; JAV vyriausybė šiuos pinigus atgaus iš USSR.

Lietuvių Informacijos Centras prašo siųsti jam grąžintus laiškus ir pakvitavimus, bei atsakymus į pašto pasiteiravimus - ir tuomi jam padėti dokumentuoti korespondenciją su lietuvių politkaliniais. Taip pat prašoma atsiųsti įdomesnius laiškus.

SUIMTI KETURI LATVIAI UŽ "BAISIŲJŲ METŲ" KNYGĄ

1981 m. vasario mėnesį Rygoje buvo suimti keturi jaunuoliai už perspausdinimą knygos Baisieji metai, kurioje aprašomas Sovietų teroras Latvijoje 1940-ais metais. Apie tai informuoja USSR News Brief /Briusel, 1981.11.30/.

PRANEŠA ALTA:

LATVIAI DOMISI LIETUVOS REIKALAIS IR SKUODŽIU

Latvių Sąjungos Chicagoje p-kas Ilmars Bergmanis kreipėsi į Atstovų Rūmų Žmogaus Teisių pakomisiją Vytauto SKUODŽIO išlaisvinimo reikalu. Iš pakomisijos p-ko Don Bonker gavo palankų laišką, kad šį reikalą jau gina Helsinkio Komisijoje ir kad planuoja rezoliucijos pavidalu kelti Atstovų Rūmų posėdyje vasario mėnesį.

Chicagos latvių biuletenis "Chicago Latvian Newsletter" sausio mėnesį įdėjo informaciją apie V. Skuodį ir išspausdino ilgesnį kun. J. Prunskio pranešimą apie Maskvos propagandinius nukrypimus filmoje "THE UNKNOWN WAR , kartu reikalaujant, kad Mokytojų Sąjunga National Educa-

KLB KRAŠTO VALDYBOS ŽINIOS

PASIKEITIMAI KRAŠTO VALDYBOJE. Perėmus Visuomeninių Reikalų komisijos vadovavimą J. DANIUI, Kultūros Komisijai sutiko vadovauti Jonas SIMANAVIČIUS, 614 Tedwyn Dr., Mississauga, Ont., tel. 275-3134. Iždininko pareigas iš buvusio iždi. V. Dauginio perėmė Juozas KRIŠTOLAITIS, Box 446, Waterdown, Ont. LOR 2HO, tel. 689-5733. Šalpos ir Socialiniams Reikalams vadovauti pakviestas Krašto Valdybon Vincas SAKAS, 121 Glenfern Ave., Hamilton, Ont., tel. 528-4834.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyoute au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ.
Redaguoja REDAKCINĖ KOLEGIJA
Telefonas: (514)366-6220

Second Class Mail. Registration Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal,CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co. at 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje — $ 14.00
Visur kitur — $ 15.00 Rėmėjo — $ 20.00

P.S. Rendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

VASARIO 16 PROGA

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

PRAŠO AUKŲ

VISUOMENINEI – POLITINEI VEIKLAI PAREMTI

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VIENINTELĖ KANADOJE NUOLATOS RŪPINASI LIETUVOS IR JOS SUVERENUMO REIKALAIS, PALAIKO NUOLATINIUS RYŠIUS SU KANADOS VYRIAUSYBIŲ INSTITUCIJOMIS IR INFORMUOJA KANADOS VISUOMENĘ.

1981 m. atliktų darbų santrauka yra paskelbta.

KLB yra Kanados Vyriausybės pripažinta ir įregistruota, todėl $ 10.00 ir didesnės aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

Prašome aukoti per KLB Apylinkių Valdybas, arba siųsti:
Kanados Lietuvių Bendruomenė,
1011 College St.
Toronto, Ont. M6X 1A8

KLB KRAŠTO VALDYBA

SOVIETAI NETIESOS GARBINTOJAI

Brežnevas, kaip ir Stalinas, kiekviena proga įtaigoja pasaulį, jog nėra taikesnės šalies, kaip Sovietų Rusija, jog sovietai nėra užėmę nė vienos pėdos svetimų žemių.

Suprantama, kad toks įrodinėjimas yra kažkas dar negirdėto tautų istorijoje. Užtenka juk tik pažvelgti į pokarinės Rusijos žemėlapį, kad paaiškėtų kiek netiesos yra šitokiame įrodyme. Nejaugi sovietų vadai nebegali atskirti melo nuo tiesos? Kuo jie pasistato save net sovietiškos visuomenės akyse?

Reikalas eina apie sovietų pažiūrą į tai, kas jų manymu, yra tiesa ir kas melas. Sovietams viskas yra teisinga, kas eina jų naudai, o neteisinga kas eina kitų šalių naudai.

Tik tokios "tiesos" dėka, sovietai šalta sąžine galėjo užgrobti nuo karo pradžios didžiuosius svetimų žemių plotus, galėjo sunaikinti Vidurio —Rytų Europos tautų laisvę, o jų tarpe ir mūsų tėvynės Lietuvos. Ir kas nuostabiausia — galėjo viso pasaulio akyse kalbėti apie Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų "laisvą" prisijungimą prie sovietų Rusijos. Juk toks kalbėjimas yra didžiausias melas, koks tik galėtų būti, esame liudininkais mes patys — išeivijos lietuviai, nes tais laikais gyvenome Lietuvoje ir patys išgyvenome tautos kančias.

Laisvam pasauliui bei jo stipriausiai valstybei Amerikai, ilgai nebuvo aišku, kokiu būdu sovietai galėjo taip lengvai pavergti Rytų-Vidurio Europos tautas, su virš 120 milijonų gyventojų, bet dabar jau to neaiškumo lyg ir nebėra. Dabar jau retas žmogus, kad ir dar vis naivioje politiškai amerikiečių visuomenėje, betiki sovietinių vadų pasakomis. Skelbiamas miglas galutinai išsklaidė Afganistano avantiūra.

Dar daugiau miglų prasklaido dabartiniai įvykiai Lenkijoje. Lenkijos žlugimas tapo užakcentuotas garsioje Jaltoje. Yra faktas, kad Amerika, o gal dalinai ir Anglija, nutarė Jaltoje Lenkiją paaukoti ant sovietų aukuro. Lenkija turėjo dėl įvairių priežasčių žlugti. Kaip didžiausia ir gaji tauta, turėjo žlugti pirmoji. Kadangi Ukraina jau ir taip beveik atrodė žlugusi, tai žlugimas visų kitų Rytų-Vidurio Europos tautų turėjo būti tik laiko klausimas. Amerika tai vadino prisitaikymo politika —"apeacement policy".

Tokia buvo ruzveltinės ir poruzveltinės Amerikos politika. Deja, išėjo kitaip. Nė viena pavergtų tautų iki šiol nežlugo. Priešingai, jos rodo vis didesnį okupantui pasipriešinimą. Sukilimai Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, kad ir nedidelis sukilimas Lietuvoje po R. Kalantos susideginimo, dabar irgi savotiškas sukilimas Lenkijoje, aiškiai parodo, kad sovietų Rusijos vergijos pamatai pamažu juda, ir, aišku, kad ateityje dar labiau judės.

Tai labai atatinka Amerikos daliai politikos, kuri nė ne pamatė, kai pati išsiaugino didelį pavojų iš sovietų pusės. Nors sovietų ginklų jėga Amerikai nieko nereiškia, bet jų didėjanti įtaka pasaulyje ir taip pat jų išlaikoma 5-ji kolona, tikrai yra didesnis pavojus Amerikai.

Prezidentas Reagan'as yra pirmutinis Amerikos prezidentas reikalą kiaurai pramatąs. Jis žino, kad be sąjunginių ir draugų, Amerikai gali ateiti tikrai sunkios dienos. Nieko nėra sunkesnio jokiai valstybei, kaip išduotų, apviltų draugų, pasitikėjimo atstatymas. Kas bepatiki Amerika?

Vargu bepatikėtų ir Lenkija bei visos kitos sovietiniams rusams Jaltos konferencijoje atiduotos tautos, bet nepasitikėti negali; matydamos atdarus sovietų nasrus. Amerikos politikai kalba apie galimą Jaltos sutarties panaikinimą, nes ją sovietai yra seniai sulaužę neleisdami pavergtoms tautoms laisvai išsirinkti vyriausybės, pasirinti valdymosi formą — tai pagrindiniai Jaltos sutarties nuostatai.

Atsisakymas neveikiančių Jaltos bei Helsinkio sutarčių, Amerikai morališkai grąžintų prarastas Europos tautas, atstatytų jų pasitikėjimą, stiprintų pačios Amerikos gynybos žiedą. Mums pavergtiems, reikia visais atžvilgiais stoti už prez. Reagan'o galingus sumanymus. Pasaulis gyvena lemiamus laikus. Ar laimės sovietų netiesa — melas ir apgaulė, ar laimės krikščioniškos, kilnios, kultūros pasaulis. Sovietų vergų imperija jau apsupta iš visų pusių, todėl sovietai ir nervinasi. Tikėkime netolimais pavergtų tautų laisvės laikais. Nėra šioje žemėje tokios jėgos, kuri galėtų užgesinti laisvės troškimo ugnį laisvėje gimusio žmogaus.

S. Šetkus

VASARIO 16-TOJI

Šiandieną susirinkome paminėti didžiąją Lietuvos laisvės šventę. Daugelis iš mūsų esančių šioje salėje, 1944 metais raudonąjai karo audrai grįžtant į mūsų šalį, vengdami beprasmiai žūti komunistinio režimo Sibiro lageriuose, su skausmu širdyje palikome savo tėvus, brolius ir seseris.

Išeinant iš tėviškės namų į nežinią, neviena motina lydėjo ligi vartų, bučiavo, laimino ir tarė: "Būk laimingas, mano sūnau, sugrįšk vėl į gimtąjį sodžių, aš lauksiu tavęs!"

Kaip greitai prabėgo trisdešimt aštuoneri metai svetur. Per tą laiką kai kas iš mūsų gal pamiršome tėvynės klonius, o gal prigęso mūsų širdyse meilė ir pareiga tėvynei?

Todėl dabar, bent valandėlei mintimis ir akių vaizduote nusikelkime į gimtąjį kraštą. Antai pažvelki, Vilnius, Gedimino pilis, Vytauto buveinė Trakai, Kauno Katedra, Karo Muziejaus paminklas žuvusiems už laisvę — tautos šventovė - dabar sunaikinta priešo nagų. Nemunas Neris ir Dubysa, čia Lietuvos žemės ąžuolai, akmenys ir kapų paminklai, kurie išsaugojo laisvės kovotojus nuo priešo ugnies.

O ten toli pamiškėse kupstai kupsteliai, apaugęs žolėmis, tai mūsų partizanų nežinomi kapai. Čia tėvynės žemės kloniai, čia mūsų tautos sūnūs nekalto kraujo didžiąją auką atidavė už Lietuvos laisvę.

Antai, ant kalvos ir Tavo tėviškės namų nugriauti vartai. Motina nesulaukė tavęs, ją išvežė. Ji kentėjo ir mirė Sibiro taigose. Tai tenai sesės lietuvaitės rašė maldų knygelę, prašydamos Aukščiausiojo pagalbos lietuvių tautai.

Pažvelk čia tėvynėje: mūsų broliai ir sesės, pasislėpę nuo priešų, kentėdami lageriuose, kalėjimuose, atiduodami paskutines jėgas bei lėšas, rašo Bažnyčios Kronikas, Aušrą, Vytį ir kitus pogrindžio leidinius, įtaigodami tautą laikytis ištvermės - sulaukti auštančio laisvės ryto.

O tenai, piliakalnio papėdėje, nakties glūdumoje jaunuolis kelia Lietuvos trispalvę, tyliai savo širdyje minėdamas Vasario 16-tosios Nepriklausomybės Aktą.

BŪK LAISVA, LIETUVA!

O, Tėvyne, kaip sunku ir skaudu žiūrėti į tavo kančią kur tavo senovės pulkai, kurie gynė žemę, garbę ir laisvę? O kur tavo išeivijos vaikai, kiek jie tau padeda sunkioje laisvės kovoje: Žūti ar būti!

Išeivijos lietuvi, neapleisk tėvynės, kurią amžiais gynė ir tebegina Lietuvos vaikai, kurioje kiekviena žemės pėda krauju ir ašaromis aplaistyta už jos laisvę.

Broli, sese, tėvynė Lietuva šaukia mus, šiandieną jos vardu kiekvieną iš kūsų prašau aukokite Lietuvos laisvės reikalams — Tautos Fondui. Jei mažai davei, pridėk, jei negali šiandieną, aukok rytoj, poryt.

Ištieskime pagalbos ranką savo ir savo tėvų gimtajam kraštui Lietuvai.

A. Firavičius
Tautos Fondo P-kas
Kanadoje

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

GERAS METINIO SUSIRINKIMO APRAŠYMAS

"Nepr. Lietuvos" Nr. 49 ir 51-52 J. Varčius plačiau aprašė Kanados Lietuvių Fondo metinį susirinkimą straipsnyje pavadintame "Kanados Lietuvių Fondo veiklos apžvalga". Tai sklandžiai parašytas, neišplėstas, bet duodantis daug informacijos straipsnis. Padaryta visai pozityvios išvados: mažas dalyvių skaičius sprendžia esminius reikalus, atrodo, kad išaugusio Fondo atskaitomybė ir informacija turėtų keistis.

Narys, gaudamas vieno puslapio pranešimą apie metinį susirinkimą, neranda jokių žinių kaip ir kam pinigai paskirstyti. Spaudoje kartais užsimenama apie bendras didokas sumas.

Iš tikrųjų, kiti fondai dar mažiau randa reikalo informuoti visuomenę. Pav., išgirstame, kad Kanados Tautos Fondas įteikė dideles sumas Amerikoje Tautos Fondui, centrinei vadovybei, bet nieko negirdėti, kiek iš tų kanadiečių pinigų išleista Kanadoje lietuviškiems reikalams.

Reikia daugiau tokių aprašymų, kaip J. Varčiaus.

A. V. Šaln.

DARBAI ATLIEKAMI - REIKIA PARAMOS

KANADOJE ryšiais su Kanados vyriausybe bei kitomis Kanados institucijomis dėl Lietuvos laisvinimo reikalų nuolat rūpinosi ir tebesirūpina KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ /KLB/, ypač jos Krašto Valdyba. Galime džiaugtis, kad ir po 40 metų Kanada dar vis nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą ir viešuose forumuose tai pareiškia, pav., MADRIDO KONFERENCIJOJE viešai iškėlė Bažnyčios persekiojimą ir RUSIFIKACIJOS PRIEMONES LIETUVOJE, LATVIJOJE IR ESTIJOJE.

Ir šįmet KLB kreipiasi į tautiečius, kad VASARIO 16 proga PAREMTŲ KLB, nes ji atlieka konkrečius politinius ir kultūrinius darbus KANADOJE. Štai dalis tų 1981 m. atliktų politinių darbų:

1. Įteikta, kartu su latviais ir estais, MEMORANDUMAS dėl Kanados konstitucijos, kad būtų atsižvelgta, jog Kanada yra daugiakultūrė valstybė.
2. VASARIO 16 minėjime Toronte prisidėta prie parengimo ir valdžios atstovų priėmimo ir informacijos ANGLIŠKOJE SPAUDOJE ir RADIJO.
3. Suruošta, kartu su latviais ir estais, BALTIEČIŲ DIENA Ottawoje Parlamento Rūmuose, painformuoti apie mūsų reikalus senatoriai, parlamento atstovai, diplomatai ir spaudos atstovai, kurių dalyvavo arti 80. Pagrindiniu vyriausybės kalbėtoju buvo ministerė Judith Erola.
4. Įteikta MEMORANDUMAS Užsienių Reikalų Ministerijos Rytų Europos skyriaus viršininkui dėl persekiojimų Pabaltyje ir diskutuota Madrido Konferencija.
5. Visi trijų baltiečių centrinių organizacijų pirmininkai buvo priimti Daugiakultūrinių Reikalų ministerio J. Fleming.
6. Suorganizuota Lietuvos, Latvijos ir Estijos garbės konsulų Kanadoje susitikimas Ottawoje su vadovaujančiais parlamentarais ir Užsienių Reikalų Ministerijos pareigūnais. Konsulai buvo oficialiai pristatyti Parlamento ir Senato posėdžiuose paminint, kad jie atstovauja nepriklausomas Baltijos valstybes.
7. KLB ir KLJS delegacija birželio 12 d. buvo priimta Kanados misijos prie Jaungtinių Tautų New Yorke ambasadoriaus pareigas einančio J.R. Morden, kuriam įteikta MEMORANDUMAS dėl ŽMOGAUS TEISIŲ PAŽEIDIMO LIETUVOJE. Taip pat įteikta PLB MEMORANDUMAS, kuris buvo persiųstas Genevon, Šveicarijoje, Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijai. Komisija davė eigą Memorandumui.
8. Sekant Madrido Konferencijos eigą ir rezultatus, buvo, kartu su kitais Rytų Europos Pavergtų Tautų atstovais, susitikta su Parlamento nariu Charles Caccia, Kanados parlamentarų Komisijos Madride pirmininku, ir taip pat vėliau su Kanados Ambasadorium Madrido Konferencijai R.L. Rogers.

Ta proga įteikta MEMORANDUMAS dėl SKUODŽIO ir GAJAUSKO. Savo laiku Memorandumas dėl Madrido Konferencijos buvo įteiktas Kanados Parlamentarinei Komisijai. Kanados atstovas Madride viešai iškėlė religijos persekiojimą ir rusinimą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

9. Kartu su latviais ir estais surengta BALTIC MONTH Toronto Universitete su gintaro paroda, paskaitomis, seminarais ir teatro spektakliais.
10. BIRŽELINIŲ IŠVEŽIMŲ minėjimui Toronte 1981 m. vadovavo lietuviai. Informuota spauda ir radijas. Pagrindinis kalbėtojas buvo kun. K. Pugevičius, Lietuvių Informacijos Centro direktorius iš New York'o. Jis taip pat kalbėjo ir Ottawos minėjime, kur be baltiečių dvasiškių ir vyskupų, dalyvavo ir Popiežiaus atstovas Kanadai ir anglikonų bei presbiterijonų dvasiškiai.

Kun. Pugevičius skaitė paskaitą parlamentarų grupei ir kartu su KLB vicepirmininku J.V. Daniu buvo priimtas Užsienių Reikalų Ministerijos Rytų Europos Departamento direktoriaus A.P. Mc Laine.

11. INFORMACIJA Kanados vyriausybei ir įvairioms institucijoms: informaciniai leidiniai anglų kalba išdalinti bibliotekoms /62/, vyskupams /48/, religinėms organizacijoms/25/, senatoriams, parlamentarams, federalinės ir provincinių valdžių įstaigoms, universitetams /290 egz/

Išdalinti leidiniai:
VIOLATIONS of HUMAN RIGHTS in SOVIET-OCCUPIED LITHUANIA /KLB laida 500 egz. ,$ 1.600/ ,
FROZEN INFERNO/Išversta KLB; išleista Liet. Informacijos Centro; KLB 1000 egz., $200/,
OPPOSITION to SOVIET RULE in LITHUANIA /$150/
Reader's Digest: "Europe's Forgotten Baltic Nations" /1000 egz., $125/,

Taip pat išdalinta anglų kalba Lietuvos Informacijos Centro biuleteniai ir LKB KRONIKOS nr. 45 ir 46. /KLB parėmė Liet. Informacijos Centrą už parūpintus leidinius $ 1.000/.

1981 m. KLB aukų VASARIO 16 proga surinkta kiek mažiau, kaip $4.000, o vien informaciniams leidiniams išleista $3.000. Išvardinti darbai atlikti savanoriškų darbu, aukojant savo laiką ir padengiant didelę dalį išlaidų.

PRAŠOME aukoti KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI, kad dirbamas savanoriškas taip svarbus lietuviškas darbas KANADOJE nenutrūktų ir KANADOS VYRIAUSYBEI INSTITUCIJŲ ir VISUOMENĖS informavimą netektų sumažinti ar ir nutraukti.

Aukos $10,-ar daugiau -atleidžiamos nuo mokesčių, nes KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ yra pripažinta ir užregistruota KANADOS valdžios įstaigose.

KLB Krašto Valdyba

STUDENTAI VISUR LIKS STUDENTAIS

ARBA SEZONINIS DIPLOMŲ IŠPARDAVIMAS

Vertė A.Ž.

Kanados spaudoje kartais nusiskundžiama, kad akademiniai reikalavimai universitetuose didžiai sumenkėję. Visi, kas dirba universitetuose žino iš patyrimo, kokių spaudimo priemonių/, o kartais ir atvirų "teroro" veiksmų/ griebiasi sukirsti per egzaminus studentai už savo pažymius. Nenusiminkit - Sovietija turi savo problemas. Žinoma, ji nesiliauja gyrusis pašokusiu aukštąjį mokslą baigusių skaičiumi, bet statistikos lieka statistikomis, o tikrovė - tikrove. Ją vaizdžiai pavaizduoja Mark Popovski savo knygoj MANIPULATED SCIENCE /1979/. Čia patiekiame ištrauką iš tos knygos. Pažymėkime ta proga, kad čia neužsimenama apie pirkliavimą diplominiais darbais ir doktoratais, kuris yra taip pat plačiai paplitusiu reiškiniu Sovietų Sąjungoje, ypač prie valdžios lovio prisigrūdusiųjų tarpe.

Aš susipažinau su Michailu Sionovič Sofjevu prieš dvidešimt metų Taškente. Alyviniai žalzgana jo veido oda liudijo, kad jis vietinės kilmės, o tėvo vardas buvo aiški nuoroda, kad jis kilęs iš žydų bendruomenės Bucharoj. Visą savo gyvenimą Profesorius Sofjevas praleido Uzbekistane. Kaip gydytojas ir mokslininkas jis pašventė savo gyvenimą užkrečiamųjų ligų Centrinėj Azijoj studijoms. Jo pasakojimai apie kovą su tularemija, cholera, geltonuoju drugiu (maliarija) ir kitom vietinėm "Dievo rykštėm" buvo labiau dirginantys negu kriminaliniai romanai. Pašnekėsys apie mokslą su Sofjevu buvo tuo įdomus, kad jis žinojo galybę gyvenimiškų dalykų, kadangi savo darbus jis atliko pats vienas, be jokios pagalbos iš šalies. Tarp kitko, Michailas Sionovič buvo nepaprastai geros širdies žmogus, o tai sudaro garbę bet kokiam vyrui, netgi ir mokslininkui.

Mes ramiai šnekučiavomės jo epidemiologijos katedros Taškento Sveikatos Instituto kabinete, kai kažkas pasikrapštė į duris. Tai nebuvo stuksenimu, bet kažkuo panašu į klebeniusį, tarsi prašytųsi įleidžiamas vidun šuo. Tartumei nieko neišgirdęs, Sofjevas kalbėjo toliau. Aš nustebau: aiškiai kažkas stengėsi atkreipt profesoriaus dėmesį, bet jis tai ignoravo. Krebždėjimas pasigirdo iš naujo. Buvo akyvaizdu, kad Sofjevas jį girdėjo, bet jis atsisakė reaguot. Viena iš antakių trukčiojimo matėsi, kad profesorius nerimo savyje.

Tuo metu prasivėrė durys. Pro plyšį išniro ne koja, bet ranka. Po jos — visai į žmogų panašus veidukas. Po to, pro angą pralindo trys jaunos merginos, pasikaišiusios ilgais rytietiškais apdarais ir apsikaišiusios galvas gėlėtom skarelėm. Viešnios sustojo sustingusios ramiai ant slenkščio. Sofjevas nudavė jų nematąs. Viena jų ėmė šnirpščiot nosim ir unkšti pratisai. Kitos pasekė jos pavyzdžiu. Sofjevas kažko jų užklausė uzbekiškai ir panaitėlės jam kažką sumurmėjo pro ašaras.

— "Jums tikriausiai jų gaila", paklausė manęs Sofjevas ir aš atsakiau kad taip, savaime aišku, kai jauni padarai ašaroja...

— "Tie jauni padarai", atsakė mokslininkas, "ne kas kita, kaip elgetautojos ir tinginės. Štai jau šeštas kartas kaip jos užgriūna čia, prašydamos pažymių. Jos neišlaikė egzaminų, net nežvilgterėjo į vadovėlius, bet nori užskaitų"...

Iš pokalbio aš supratau, kad studentės reikalavo iš profesoriaus, kad jis joms pasirašytų pažymių vidurkį, jei ne daugiau, iš užkrečiamų ligų epidemiologijos kurso, dalyko, apie kurį jos neturėjo nė mažiausio supratimo. Jos niekad nesimokė to dalyko, bet jų samprotavimai buvo visai logiški. Kiti profesoriai buvo joms davę, be egzaminų, pažymius ir įvertinimą. Joms trūko vien paskutiniųjų epidemiologijos kurso pažymių, nes jų reikalavo bendrabučio administracija, prieš priimdama lovos baltinius. Tokia buvo tvarka. Studentas, išlaikęs visus egzaminus, galėjo keliaut atostogų, gavęs iš ūkvedžio raštelį, kad gražinęs baltinius. Studentės nekantravo grįžt pas tėvus. Profesoriui Sofjevui tereikėjo vien duot tuos pažymius. Negi jam gaila? Ir tegu verčiau jis paskuba, nes bendrabučio ūkio skyrius ruošias užsidaryt, o joms norėjos dar šiandien pat grąžint antklodes ir paklodes.

Su paniekos išraiška veide profesorius susiėmė už galvos. "Supraskite mane pagaliau", tarė jis, bandydamas įtikint maldautojas. "Jūs tapsit gydytojom savo dvaruose, o jums trūksta mažiausio supratimo apie ligas, nuo kurių jums teks gydyt žmones. Jūs numarinsit ligonius... Na, keliaukit sveikos ir persiskaitykit nors kartą vadovėlį..!"

Merginos toliau švepsėjo kažką apie antklodes. "Kalkit vadovėlį". — sugriaudėjo Sofjevas ir skarotos panaitėlės puolėsi, stumdydamosi prie durų. Aš negalėjau susilaikyt nesuprunkštęs, bet Michailas Sionovič nebuvo ūpe juokaut. Jis buvo susikrimtęs. Nejaugi ta juokinga scena buvo rimtu dalyku? "Tos mergelės", tariau aš, "sako kad kiti profesoriai jom davė pažymius. Gal ištikrųjų jos kai ką studijavo?"

— "Jos nieko nesimokė, nes jos nepajėgios mokytis. Mokyklinės jų žinios taip apverktinos, kad jos paprasčiausiai nieko nesupranta ką joms kalba paskaitose. Tai gryni nuliai... Jos neišlaikė egzaminų nei iš anatomijos, nei fiziologijos, nei iš mikrobiologijos"...

— "Ir nežiūrint to, joms užskaitys metus?"

— "Joms užskaitys, nes jos karakalpakės!"

Tada aš supratau profesoriaus graužastį. Administracija verčia jį, kaip kadir jo kolegas Medicinos Institute, duoti vidurkio pažymį studentams, kilusiems iš autonominės Karakalpakų srities Uzbekistane. Tarp kitko, profesoriai visad rašo uzbekų studentam pažymius nieko bendro neturinčius su jų žinojimu. Tai tęsias dešimtmečiais, nes tokia yra sovietų tautybių politika periferinėse respublikose. Krašto glūdumoj prasmegusiuose dvaruose jaunuoliai — baisūs nemokšos ir apkiautėliai — atsisako vykti mokytis į miestus. Juos graudena, juos maldauja ir, sakytumėm, varu varo į miestus. Jiems duoda ir stipendijas, nemokamą pragyvenimą bendrabučiuos, ir jiems įteikia diplomus, nepaisant kiek jų stengtasi. Šio keisto reiškinio priežastys glūdi nuvalkiotoj formulėj: didžiojoj SSSR tautų šeimoj visos tautos lygios ir turi turėt savo tautinę šviesuomenę (inteligentiją), savo gydytojus, savo inžinierius, savo rašytojus ir savo mokslininkus.

— "Ir štai tos trys mergiotės", tarė Sofjevas, kilstelėjęs galvą —"neužilgo bus gydytojom. Teapsaugo jus dangus, kad netektų jums šauktis jų pagalbos"...

Trys mergelės gėlėtom skarelėm vėl įžengė kabinetan. Jos nebeverkė bet šypsojos pergalingom šypsenom. Rankose jos laikė pažymių knygeles. Ašaros, kūkčiojimai, trypenimas už durų, visas tas "pasirodymas", kurio aš buvau liudininku, tebuvo vien įprastiniu spektakliu. Faktas faktu, kad kituos kabinetuos merginom netekdavo taip ilgai lūkuriuot. Vos tik jos imdavo reikalaut, jos bematant gaudavo pažymius už neatliktus pratimus. Vien tik Sofjevas nepajėgė įprast į tą procedūrą, bet ir jį studentėm pavyko į galą prijaukint. Jos puikiai išmanė, kad jau pati viena jų gimimo vieta jom garantavo perkeliamąjį pažymį.

Kai mes atsisveikinom, Sofjevas pasakė, kad negalėsiąs manęs priimti ateinančiom dienom, nes jis turįs išvažiuot. Aš pasiteiravau į kur? — "Į Karakalpakiją" atsakė mokslininkas, karčiai nusišypsodamas. "Aš ten verbuosiu naują laidą medicinos studentų... mieliau būt gaut studenčių... Mums reikia užpildyti Karakalpakijos normą".

Profesorius Sofjevas jau seniai miręs, bet tas dalykas, kurį stebėjau kadaise jo kabinete, lieka tikrove Centrinės Azijos, Azerbeidžiane, Kaukazo, Sibiro ar Volgos sričių tautinėse respublikose ar autonominėse srityse. Aukštąjį mokslą pagal Taškento formulę (a la mode de Tachkent) dalina tūkstančiam turkmėnų, azerbeidžianiečių, užbekų, karakalpakų, marių, udmurtu, kirgizų ir kalmukų studentų. Būtų neteisu išskirt iš šio sąrašo Moldavijos ir Gudijos jaunuomenę.

... Aš nenoriu tvirtint, kad Azijos, Kaukazo, Moldavijos bei Gudijos tautos būtų kokia nors prasme mažiau pajėgios. Bet aš tvirtinu, kad šimtai tūkstančių merginų ir vaikinų yra sistematingai mulkinami. Jiems pristato kaipo aukštąjį mokslą tai, kas juo nėra, net taikant abejotinos vertės normas, galiojančias Maskvoj ar Lenigrade. Tenka pripažint, kad aukos dėl to ilgai nesisieloja. Jom, savaime aišku, nėr ko skųstis lengvatom, kurias suteikia palengvintas aukštasis mokslas, nes jos naudosis didžiuliais privalumais, kuriuos vėliau parūpins diplomas. Tuo tarpu byra iš Maskvos įsakai tempt iš duonkepės kuo skubiausiai naujus "tautinius kadrus" ir nerašyt vietiniams studentams perdaug žemų pažymių.

Vyslos Stebuklas ir Pilsudskis

ST. BIJŪNAS

/ tęsinys /

Liepos 21 d., 1920 m., kad atitolintų katastrofą, sąjunginiukai komandiravo į Varšuvą spec. komisiją - anglų lordą D'Abernon bei gen. Radcliffe, prancūzų ambasadorių Jusserand ir gen. M. Weygand su plačiais, ar greičiau neribotais įgalioji mais, vadovautis savo nuožiūra. Anglai, kaip jiems įprasta, svajojo apie didelį kompromisą priešui, manydami, kad vien gerų žodžių užteks bolševikams nuraminti ir įgyvendinti lenkų-rusų taiką. Tačiau bolševikai nesidomėjo anglų pasiūlymais ir veržėsi pirmyn. Varšuvoje kilo maišatis, net panika, dėl Raud. armijos artėjimo. Panika didėjo, kas tik galėjo, ėmė bėgti iš miesto. Lordas D'Abernon'as, matydamas Pilsudkio sauvaliavimą - į vadovybę kišant tik savo ištikimuosius, nežiūrint jų nesugebėjimų, ir stumiant kuo toliau /atrodo, prisibijant konkurencijos / labai gabius generolus, kaip Haller'ą ir V. Sikorskį / nuo 1940 m. Lenkijos egzilinės vyriausybės galva/, pareikalavo kad lenkai tuojau pakviestų savo vyr. karo vadu gen. M. Weygand. Jis visai neužsiminė, ir tik sumenkino savo tautietį gen. Radcliffe. Lenkai jautėsi pritrenkti anglo "įžūlumu". Po jų slaptų pasitarimų, princas Sapieha mandagiai atnešė lenkų galutinį atsakymą: Pilsudskis turįs tęsti savo pareigas, nes, girdi, jei antraip - nė vienas lenkas nenorės mirti už savo tėvynę, kuriai vadovauti, net mirtino pavojaus valandoje, pastatytas svetimšalis. Prancūzai apie tokią kritišką padėtį tuojau telegrafavo į Paryžių ir maršalas F. Foch'as buvo labai įtūžęs ant lenkų. Gen. M. Weygand jautė savo pareigą- nedaryti didelių nuolaidų ir ėmėsi duoti "patarimus", kuriuos atmesti Pilsudskis visgi nedrįso. Reikalas ėjo apie išvalymą vyr. lenkų karo vadovybės.

Rugpiūčio 15 d. rusai pradėjo didelį puolimą. Nuožmūs mūšiai įsiliepsnojo visu fronto platumu, atrodė, Tuchačevskis nė vieno raudonarmiečio nepaliko be darbo. Bet lenkų karo jėgos, po faktiška vadovybe gen. Weygando bei 200 prancūzų karininkų, stengėsi kietai išlaikyti savo gynybos pozicijas kaip galima ilgiau. Į vakarą rusų Raud. armijos antpuoliai, gal dėl nuovargio, ėmė silpnėti ir jų kovos įkarštis, tartum, atslūgo, lyg nujaučiant pasąmonėje, koks didelis siuprizas jiems jau prie pat slenkščio.

Rugpiūčio 16 d., spec. lenkų kariuomenės grupė, vadovaujant pačiam Pilsudskiui, pradėjo kontra-ataką iš sparno. Kai kam atrodė, kad tai tik audra kavos puodelyje, kol rugpiūčio 18 lenkų pergalė jau buvo labai aiški, nes labai nustebinti rusai, bijodami apsupimo iš sparno ir ypač iš užnugario ėmė skubiai trauktis. Beveik be pasipriešinimo, kai net 50.000 raudonarmiečių jau pakliuvo į katilą, tikriau, į atakuojančių lenkų nelaisvę. Pavojus Waršuwai tuo būdu buvo pašalintas, šią pergalę pavadinant Vyslos stebuklu. Gale rugpiūčio mėnesio, išskyrus karo belaisvius, neliko nė vieno raudonarmiečio Lenkijos teritorijoje. Visai nebandydamas paneigti Pilsudskio kontra-atakos svarbos bei jos labai sėkmingo finalo, gen. M. Weygand'o sūnelis šitaip savo knygoje porina: "Taigi, šitaip Lenkija buvo išgelbėta iš pat pražūties nasrų, o Europai sutaupyta šiurpi naujo karo grėsmė" /reiškia, jeigu reikėtų sulaikyti Tuchačevskio raudonųjų bandų žygį į Vakarus, St. B./. "Dėka mano tėvo intervencijos - nugalėtasis tapo nugalėtoju ir gavosi toks pasisekimas, apie kurį prieš tai niekas nedrįso nė pagalvoti". Waršuwos miestas gen. Weygand'ui pagerbti, o nutylint Pilsudskį, surengė didelę manifestaciją - pakėlė jį garbės piliečiu ir iškilmingai įteikė jam kardą karaliaus Stepono Batoro. Pastarasis su lenkų - lietuvių karo jėgomis buvo nugalėjęs mūšio lauke rusų carą Joną Žiauruųjį. Pilsudskis norėjo paneigti tokį gen. Weygand'o nuopelnų perdėjimą, bet kai pats gen. Weygand panoro su juo pasikalbėti asmeniškai, atrodo, labai stipriai, senis aptilo, kad nepakenktų lenkų- prancūzų santykiams. Logiškai, kiekvienam buvo aišku, kad Waršuwos miestas, pagerbdamas gen. Weygand'ą, turėjo omenyje išreikšti padėką ir pačiai prancūzų tautai už 200 karo patarėjų bei dideles karo medžiagų siuntas. Tačiau, abu, generolas ir jo sūnelis užsispyrė tai laikyti vien kaip lenkų asmeninę padėką tik jam vienam.

Atvykus į Paryžių, didžiulė minia pasitiko gen. Weygand, mažne kaip Europos išgelbėtoją. Vyriausybė jam įteikė Garbės Legiono ordiną, bei paaukštinimą tarnyboje. Prancūzai, kurie dedasi matematikų tauta, neretai betgi persimeta į poetinį kraštutinumą, mažne kaip jų Charles Baudelaire savo nuostabiose "Piktybės gėlėse".

Po kelių dienų Paderevskis, buv. Lenkijos premjeras, atsiuntė gen. Weygand'ui telegramą, pripažindamas jam garbę, kaip Waršuwos mūšio nugalėtojo, "kuris atvedė mūsų karius į pergalę. Lenkija niekuomet neužmirš jūsų atlikto darbo". Taip pat mano tėvui liko ištikimi ir didieji 1920 m. tragedijos šulai - Sapieha, Haller ir Sikorskis. Tik gen. Rozvadovski's nedrįso pareikšti nieko ir jį patį 1926 m. Pilsudskis įmetė į kalėjimą, kur jis gana paslaptingomis aplinkybėmis ir mirė', rašo sūnelis. Tačiau, kas jam "labai aišku", mums, kaip ir daugeliui nepoetų, bus klaustina - argi Pilsudskio kontra-ataka /16-18 rugp. 1920 m./ nepavyko.

/ bus daugiau /

alglmanto skiltis

VYRAI, NESIJUOKIT!

Tokiu pavadinimu, dar prieš eilę metų, buvo išspausdintas Pivošos (Augustino Griciaus) slaptyvardžiu pasirašytas feljetonų rinkinys. Lyg ir nepatogu minėti, nes rasi kas nors ir pakaltins gyvenant senove ir prisiminimais. Be to, mūsiškiai juk esame rimtų nusiteikimų tauta, ir, mus prajuokinti reikia žymiai didesnių pastangų. Gal, kada nors ir mus juokino Patai ir Patašonai, Dikai ir Dofai, gi šiandien rimtai prajuokinti lietuvių išeivių nebeužtenka net Bob Hope ar Shuster ir Wayne telentų. Vadinasi, mūsų pačių juokdariams (Gustaitis, Žukauskas) telieka itin sunki dalia ir dirva. Tiesa, dar "Antro Kaimo" spektakliai kartkartėmis sugeba išspausti šypseną, bet ir ji, neretai nepasiekia pilvo gelmių, liekasi vos paviršiukais nubanguojanti ir tiek. Kažkodėl, visi, bandantieji mus prajuokinti, nevisada laikomi rimtomis asmenybėmis, nebent kokiais ten komediantais, žinoma, nebūtinai blogojoje svarstyklių pusėje.

Kažkoks pusiau autoritetas, savo metu viešai pastebėjo, kad nemėgstame ar nemokame juoktis patys iš savęs. Girdi, tai labai skaudus procesas, reikalingas ir savitvardos ir supratimo, gal, net dalinai, ir inteligencijos. Gal toks perdėtas (ar įsivaizduojamas) jautrumas lemia, kad greitokai užsigauname ar tikime, kad ta ar kita pastaba, replika, būtinai liečia tik mane ir neką kitą.

Dešimtmečius išgyvenus išeivijoje, vadinasi, vakaruose, lyg ir turėjome būti paveikti, tos nuotaikos, kuri leidžia šypsotis netik iš pačios aplinkos, individų, bet ir vadovaujančių sluogsnių, neišskiriant pačių aukščiausių (rinktų ar skirtų) pareigūnų. Sutinkame, kad neretu atveju, toki pasišaipymai yra persūdyti, be skonio ar saiko. Tačiau, net ir tokius atmetus, vis dėlto matome, kad mūsasis jumoro supratimas yra daugiau negu ribotas, tiesiog nepakankamas.

Esmėje, lietuviškasis sodžius visada turėjo (ir dabar turi), sveiką, ganėtinai svarų jumorą, kuris tik retkarčiais peršokdavo įprasto kuklumo ribas. Kodėl tas jumoras, šoktelėjęs lietuviško miesto aplinkon, sulėkštėjo ir nustojo savosios esencijos, sunku būtų nustatyti.

Tiesa, privačiame gyvenime (čia sakytų socialiniuose susitelkimuose) jumoras, kartais išblizgintas, kartais ir šokiruojantis, pasireiškia, kai kada garuojantis pikantišku dirbtinumu. Bet tas ir liekasi toks dirbtinas, netikras, trumpalaikis. Faktinai nepaliekantis ryškesnės ar išvis jokios žymės mūsų kasdienos charakteryje.

Dr. S. Aliūnas jau išėjęs. Lietuvoje -- V. Žilinskaitė, jos jumoras gyvas, taiklus ir mėgiamas. Išeivijoje--peklininkas A. Gustaitis pažeria "rimto" jumoro gabalų. Aktorius V. Žukauskas turi "vieno asmens teatrą". Na, ir "Antrasis Kaimas". Reiškia, galutinis balansas negausus, proporcingai visai nedidelis. Anksčiau "Kuntaplis", Pivoša, L. Janušytė, dabar ten "Šluota". Gi veidai, vistiek lieka rimtoki. Žinoma, nepradėsi čia žvengti, lengvai pamiršęs tautos nedalios dienas, bet visai nesijuokti yra žalinga, tai paliudys kiekvienas sveikatos ekspertas, gydytojų neišskiriant, ypač tų, kurių specialybė virškinimo trakto problemos. Juoktis yra sveika! Pirmoje eilėje iš savęs, antroje -- iš kitų. Nebūtinai lauktina balandžio pirmoji kreivoms šypsenoms. Kasdieną, mūsų pačių aplinka, apsidairius, teikia pakankamai progų juokui, satyrai. Tad, juokimės, vyrai, moterys, paaugliai ir vaikai. Ar nejuokinga, kai pagalvoji, kiek gi išvis perskaitys šį juoko "atsišaukimą"?

KULTŪRINIS PUSLAPIS

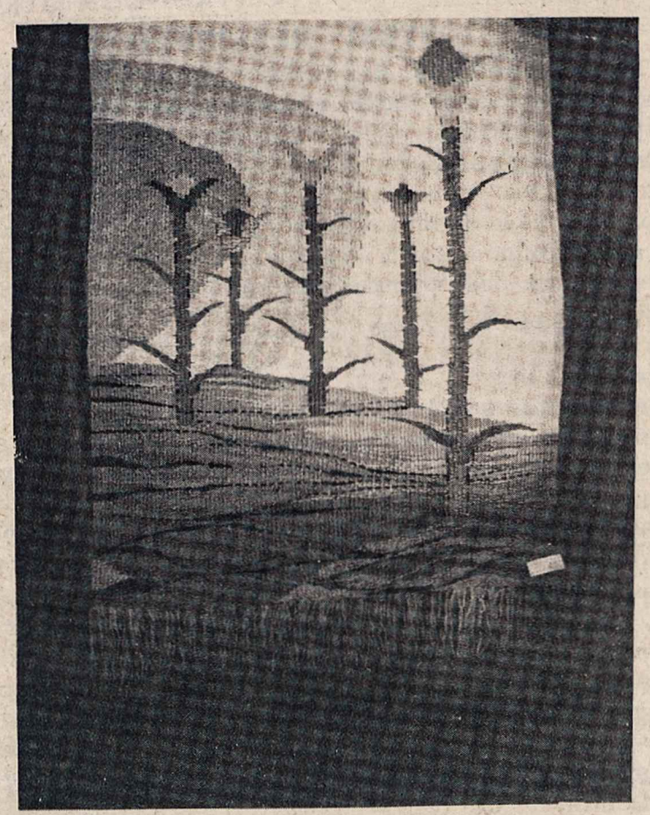

VAIVORYKŠTĖS PARODOJE:
Gobelenas Ir. LUKOŠEVIČIENĖS

KETVIRTASIS MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

L. EIMANTAS

/ tęsinys /

Simpoziumo eiga buvo įdomi visais atžvilgiais. Šalia paskaitų, buvo surengtos net 7 parodos.

Pirmoji moterų dailininkių paroda pradėta pr. metų lapkričio mėn. 20 d. Čiurlionio Galerijoje. Dalyvavo 13 dailininkių. Parodoje matėme moterų kūrybinę vaizduotę, atskleidžiančią lietuvių mitines būtybes. Pažymėtini kūriniai: A. Sutkuvienės "Vėlių medis", D. Kazlauskienės Dangaus, žemės, oro, vandens, ugnies ciklų serija, M. Ambrozaitienės "Žemyna" ir kt.

Antroje parodoje buvo išstatytos mokslinės knygos, parašytos 30 m. laikotarpyje autorių, gyvenančių už Lietuvos ribų. Čia ypač pažymėtina Pr. Naujokaičio 4 tomų "Lietuvių Literatūros Istorija".

Trečioje parodoje buvo patiekta išeivijos lietuvių inžinierių ar architektų projektai ir modeliai.

Ketvirtoji paroda apėmė Lietuvos žemėlapių rinkinį pradedant XIV amž.

Penktoji paroda atskleidė Lietuvos "aukso" - gintaro dirbinius. Lietuvos pinigų rinkiniai sudarė VI-tąją parodą. Pagaliau- VII-oje parodoje duota prof. Vaclovo Biržiškos raštijos dokumentacija.

Svarbiu Simpoziumo papildymu reikėtų laikyti ir Literatūros bei Dramos Vakarą. Čia buvo įteikta 2.000 dol. premija poetei K. Grigaitytei. Didelę atrakciją paruošė Akademinis Lietuvių Skautų Sąjūdis. Žavėtasi rašyt. Vinco Krėvės "Raganiaus" inscenizaciją, kurią atliko iškilūs mūsų dramos aktoriai, vadovaujami J. Kelečiaus.

Kaip pirmame reportaže minėjau, IV Simpoziume dalyvavo apie 200 mokslininkų, jų tarpe nemažas būrys Kanados lietuvių. Manyčiau, kad nors trumpai reikėtų paminėti tuos mieluosius mūsų tautiečius.

Prof. Jurgis A. ANYSAS, studijavęs Toronte inžineriją ir fiziką bei ilgą laiką dirbęs Imperial Oil kompanijoje Vakarų Kanadoje. Dabar yra Chicagos DePaul Universiteto Chemijos katedros vedėjas. Simpoziumo III chemijos serijoje buvo aktyvus apie oro taršą asbestu ir panašiomis medžiagomis, dalyvis.

Inž. Eugenijus ČUPLINSKAS didžios inžinierių-konsultantų firmos partneris. Jis yra parašęs keliolika savo srities darbų, kurie buvo atspausdinti atatinkamuose Kanados leidiniuose. E. Čuplinksas yra tikrai iškilus Kanados Lietuvių Bendruomenės ir Lietuvių Fondo vadovas. Jo paskaita Simpoziume lietė "Pasyvaus saulės šildymo potencialą Kanadoje".

Inž. Juozas V. DANYS, statybos inžinerijos konsultantas. Kaip specialistas, yra buvęs Kanados Valstybinio Komiteto ledo jėgoms tirti narys. Jis yra atatinkamuose leidiniuose parašęs svarbių studijinių darbų. Jis taip pat plačiai žinomas visuomeninkas, aktyvus mūsų spaudos bendradarbis ir Kanados Lietuvių Bendruomenės vienas iš pagrindinių vadovų. Jo pranešimas-paskaita Simpoziume- " Moderniškų švyturių statybos metodai" .

Vilius FIDLERIS, metalurgas, specialistas radiacinio valkšnumo srityje, dirbąs Kanados atominės energijos korporacijos Ottawoje. Simpoziumo diskusijose nagrinėjo "Energetika okupuotoje Lietuvoje".

Dr. inž. Alfredas KULPA - Kulpavičius, Toronte, turįs architektūros firmą, kuri rūpinasi institucine, komercine ir rezidencine statyba. Jis yra bažnyčių statybos ir meno istorijos žinovas, daugelio Kanados lietuvių bažnyčių įrengimo projektuotojas ir autorius. Rašo profesinėje lietuvių ir Kanados spaudoje. Simpoziume jo pranešimo tema -"Baroko fasadas Lietuvoje".

Vyr. statybos inž. Izidorius MALIŠKA yra vienas iš didžiųjų Kanadoje/Montrealyje/ specų popieriaus fabrikų projektavime ir statyboje. Jis Simpoziume kalbėjo apie "Popieriaus fabrikų projektavimus ir statybą Kanadoje".

/ bus daugiau /

/Iš Kazio BRADŪNO "UŽEIGOJE PRIE VILNIAUS VIEŠKELIO"/

Dangų degina gaisro nuodėguliai -
Vilnių siaubia maskolių gauja.
Pakeliui trumpą valandą prigulei,
Tartum katedroj, užeigoje.

VI

Sėdi Bonapartas anta slenksčio, -
Pražygiavo armijos į Rytus,
Tau - retokam svečiui - nusilenksiu
Aš, kaip šeimininkas užeigos.
Jau pašėriau arklius nuvarytus...
Gal dar vieną taurę atgaivos?

O gal pokalbiui pabudinti Kutūzovą? -
Štai nuvirtęs su visom sagtim.
Vakar jo kazokai paūžavo -
Išlakė vynelį mano ružavą
Ir nujojo Vakarų kryptim...

Va, jau kalbasi abudu kariauninkai,
Versdami seniai nuvirtusius vartus,
Vaikščioja istorija aplinkui,
Rinkdama išmėtytus metus.

O senoji, kaprizinga teta,
Gal ir man vieną iš tų, kur nebuvau.
Ir lyg obuolį, patį gražiausią meta,
Tik nugrubusiais nagais nepagavau...

Vakarėja. Pradeda atvėsti.
Pavėlavę skubinas keliu.
Laikas jau trubūt ir man prisėsti
Pokalbin trečiuoju vaiduokliu...

ATSIŲSTA PAMINĖTI:

"Lietuvių Dienų" žurnalas, skirtas lapkričio mėnesiui, jau išsiuntinėtas skaitytojams, bendradarbiams ir platintojams.

Šis "Lietuvių Dienų" numeris skirtas poetui Kaziui BRADŪNUI pagerbti. Alė Rūta trumpai sumini poeto jaunystę, kun. J. Prunskis, peržvelgęs poeto kūrybą, praveda pokalbį su laureatu. Be kelių nuotraukų, dar išspausdinti 9 poeto eilėraščiai.

J. Tininio novelė "Seklys", A. Gustaičio žinios iš Hollywood'o /Filmų žvaigždė Marsha Mason lietuviškos kilmės/. Sąrašas parėmusių "Lietuvių Dienos" žurnalą. Nuotraukos iš lietuviškos veiklos.

Angliškame skyriuje: Vogimai Lietuvos bažnyčiose, Lietuviai susirūpinę naujais vyskupais, Baltų veikla, L. Griniaus, Lietuviai filmoje ir televizijoje, dr. Kaupo Raš. J. Gliaudos "Skrodimas".

"Lietuvių Dienas" leidžia Antanas F. Skirius, 4364 Sunset Blvd. Los Angeles, CA. 90029.

Juozas Šilėnas

VEIDU Į ŠIAURĘ

Ištrauka iš ruošiamos spaudai knygos/

II- jo PASAULINIO KARO ATSIMINIMAI

SENOJOJE PRŪSŲ ŽEMĖJE

26 — / tęsinys /

Grįžtame labai nuvargę. Pyksta ir keikiasi Vanagas, juodžiausiais velniais išvadina visus vokiečius ir visą Vokietiją — pragaru. Pats save kaltina. Kvailas buvęs, kad į tą prakeiktą žemę koją kėlęs — koks skirtumas tarp rudo ir raudono — abu vienodi. Skundžiasi ir Adomas, jam pritaria ir Japonas, -- vokiečiams mes tiktai kaipo darbo vergai tereikalingi.

Jau gerai sutemus pasiekiame barakus ir puskarininkis praneša, kad virtuvėje galime gauti kavos kiek tiktai norime ir be eilės. Gerk tu pats, mes jau savu prakaitu atsigėrėm iki soties, — kažkas jam atsako lietuviškai.

Vienas kitas nueina, aš nuovargio palaužtas krentu ant sutrintų šiaudų nakties poilsiui. Vietos, vos išsitenkam. Spaudžiamės prie vienas antro, darosi tvanku. Atsidarinėjam langus ir duris. Naktis be vėjelio.

Plonas barakų sienas virpina aerodrome kylančių ir besileidžiančių lėktuvų ūžesys. Nors ir labai pavargęs, bet naujoj vietoj, kaip jau man įprasta, ilgai užmigti negaliu.

JURGAIČIŲ PADANGĖJE

Lengvais pūkiniais debesėliais pasidabinusi išaušta rugpiūčio devintoji diena. Šeštą valandą ryto puskarininkio švilpukas išverčia mus iš vargingų nakties guolių. Po skubių pusryčių turime rikiuotis aikštėje. Aš jau be barzdos, Špicas patenkintas, kad įvykdžiau jo vakarykštį įsakymą.

Grupėmis skirsto prie įvairių darbų. Mane su broliu paskiria į stalių dirbtuvę, kitus išsiunčia prie įvairių perkrovimo darbų. Šlubis įsipraša į ambulatoriją, skųsdamasis peršautos kojos žaizda. Špicas nenoriai jį išleidžia, perspėdamas, kad dėl menko nieko į ambulatoriją nesikreiptų, visi esate sveiki ir stiprūs vyrai. Simuliantams jisai surasiąs geresnių vaistų.

Prisistatome dirbtuvės vedėjui, jau pagyvenusiam, nedidelio ūgio, smulkių veido bruožų puskarininkiui.

Dirbtuvė gana erdvi, pusė jos ploto užpildyta lentomis ir įvairaus dydžio dėžėm: acetoninių dažų ir klijų nosį kutenantis kvapas veikia svaiginančiai. Gauname įrankius, rankinį pjūklą, kūjelį, reples ir oblių. Meistras nurodo daryti dėžes pagal parodytą pavyzdį. Dirbame palengva, neskubėdami, neskuba ir meistras. Kalbus žmogelis, klausinėja kaip čia mes atsiradome, žino kad esame lietuviai. Domisi, kaip atrodo rusai, kurių jam dar netekę matyti; nors ir sunkiai susikalbame, bet susikalbame.

Darbu esame patenkinti. Diena praeina greitai. Vakare grįžta vyrai iš darbų., dalinasi patirtais įspūdžiais. Trys grupės dirba prie bombų perkrovimo aerodrome, kitos dvi tepalų sandėliuose prie statinių. Darbai sunkūs, neįprasti ir pavojingi. Atėjęs puskarininkas liepia atsinešti stalą ir du suolus, esą vėliau gausime ir lovas. Puskarininkas niekaip negali ištarti Vanago pavardės, jam vis išeina "Varnagė". Taip mes jį ir pavadinam — puskarininkas Varnagė.

Visiems sugrįžus, Varnagė veda į virtuvę pietums, kuriuos gauname pagal išduotas korteles. Didelė valgyklos salė išpuošta įvairiais šūkiais ir paveikslais, vaizduojančiais vokiečių karius. Paprasti stalai ir suolai išdėstyti ilgomis eilėmis. Valgyklos salės gale kantina, kurioje galima gauti kareiviams reikalingiausių dalykėlių: vokų, popieriaus, pieštukų ir alaus.

Šalia kantinos mažesnė salė, valgykla lakūnams ir karininkams: mažesni, atskirai išdėstyti, staltiesėmis apdengti stalai ir minkštos kėdės. Juos aptarnauja paskirti kareiviai.

Pietūs neblogi, norintieji gauna ir papildomai. Iš kantinos sklinda vokiškų šlagerių ir maršų muzika. Vokiečiai stebi mus; mandagūs ir mielai padeda, kurie dėl ko nors nesusigaudo.

Vakare pavieniai nueiname į kiną, kuris yra tame pačiame virtuvės pastate. Įėjimas laisvas. Į kiną sueina daug vokiečių kareivių ir karininkų, ateina ir moteriškų, -- tai karininkų žmonos, kareivių simpatijos ir medicinos personalas. Filma grynai propogandinė, ištraukos iš įvairių fronto vietų, vokiečių kariuomenės pergalingi momentai. Labai mažai rodoma apie "planingą" atsitraukimą.

Slenka dienos, gražios rugpiūčio mėnesio. Su primestais darbais apsiprantame. Kalame dėžes ir krauname į pasienius, kam jos — paskirties nežinome. Meisterio nuotaika nevisuomet vienoda. Kartais šnekus ir linksmas, kartais niūrus, kaip rudenio diena ir zirzlus. Pastebėjome, kad tai pareina nuo esamos fronto padėties: jei frontuose vokiečiams sekasi — jis linksmas ir šnekus, jei ne — žodžio neištrauksi. Tada dirbtuvėje tik kūjelių kalba tesigirdi. Labiausiai pergyvena, kada oriniais puolimais bombarduojamas Hamburgas bei jo apylinkės, kur gyvena jo paliktoji šeima. Nuotaikai pasikeitus, kartais išsiima mažą savo šeimos fotografiją ir rodo ją mums, aiškindamas kiekvieno asmens būdingas ypatybes.

Iš fotografijos maloniai šypsosi vidutinio amžiaus moteris, jo žmona. Šalia jos, dvi paaugliės mergaitės — jo dukterys. Už jų jisai pats, civiliuose rūbuose ir šalia jo, tėvą praaugęs jų sūnus, puošnioje Reicho Darbo Tarnybos uniformoje. Už jų gražaus namuko fasadas ir kiemo medžiai. Graži ir laiminga šeima, fotografija daryta prieš šešis metus, prieš karą. Sunkiai dūsuodamas aiškina mums savo godas Meistras. Tų namukų jau nebėra, tik krūva griuvėsių telikusi po bombardavimo. Visas Hamburgo miesto Altonos rajonas buvo nušluotas. Žmona sunkiai sužeista ir dabar nesveikuojanti, nervai pairę. Dukterys dirbančios fabrike, viena ginklų, kita maisto.

Sūnus žuvęs Normandijos fronte, hauptmano laipsnį buvo pasiekęs. Jau beveik visi metai, kaip atostogų negaunąs, norėtų nors porai dienų savuosius aplankyti.

Dabar gavęs porą padėjėjų, tikisi, eisias pas špicą prašyti, kad išleistų nors dienai kitai. Tik kad tie amerikonų ir anglų lėktuvai ramybės neduoda, vis tankiau ir tankiau Hamburgą bombarduoja, viską naikindami... Tas jį erzina ir jis palieka vėl nekalbus, užsimąstęs. Išeina ir porai valandų negrįžta, palikdamas mus vienus.

Mūsų gyvenimo sąlygos šiek tiek gerėja. Gavome dviaukštes medines lovas ir čiužinius. Gavome ir kitus prie kambario reikalingus daiktus, kibirą vandeniui laikyti, šluotą ir indus kavai atsinešti. Špicas stengiasi įvesti griežtą savo galios tvarką, nuolat lando po kambarius, ieškodamas įvairiausių priekabių.

Nekenčiame mes jo, nekenčia jo ir Varnagė su gefreiteriu. Matyti, nėra dar ragavęs fronto duonos. Po pertvarkymu kambaryje likome keturiolika žmonių: Vanagas Adomas, Japonas, Šlubis, Vertėjas, Mokytojas, Sportininkas, Alfonsas ir jo sūnus Liudas, Virbalas, Senukas, Albinas, Vytas ir aš. Sekančiame kambaryje už sienos yra Desantininkas, Edvardas, Petras, Albertas, Smilga, Smilgelė, ir trys broliai — Petrys, Juza ir Vincukas.

Kartais vyrai iš darbų pareina dainuodami. Tai labai patinka mūsų viršininkams Špicui ir Varnagėi. Todėl kas antras vakaras, grįžus iš darbų visiems, rikiuotėje varinėja po rajoną ir liepia dainuoti kartais iki geros sutemos.

Dainuojame. Mūsų dainų klausosi vokiečiai kareiviai ir civiliai, nors kartais ir pavargę jaučiamės, bet mes dainuojame. Mums patinka tai, savotiška mūsų demonstracija prieš viską, kas mums gula ant širdies. Dainose mes atgyjame, pasijuntame dvasioje tvirtesni, vėl atgyja viltis sugrįžti. Atgyja pergalės viltis. Mes užmirštame savo skaudžią nedalią ir dienos darbų nuovargį. /b.d./

IŠ PADANGĖS MIELOS

/IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE/

KLAIPEDOS LIAUDIES OPERAI – 25 m. VEIKLOS

Klaipėdos Liaudies Operos Teatras - saviveiklinis kolektyvas yra pastatęs per savo 25 m. veiklos laikotarpį "Čigonų Baroną", J. Straus'o, "Meilės Eleksyrą" - Donizetti, "Traviatą", G. Verdi ir kt.

Ši mėgėjų opera gastroliavo Vengrijoje, Bulgarijoje, Leningrade, Rygoje.

RŪPESTINGA TARNAUTOJA ATKREIPIA DĖMESĮ

Kupiškio apskrities Žemės Ūkio Valdybos Planavimo Skyriaus viršininkė atkreipia dėmesį, kad daugelyje ūkių, susirgus gyvuliams, veterinoriai vos spėja juos apžiūrėti. Privačiai auginantiems - dar sunkiau jį prisišaukti.

Klaida glūdi biurokratų planavime, nes skirstant darbuotojų etatus, įskaitomi dažniausiai tiktai valstybei priklausantys gyvuliai. "To neturėtų būti, nes pagal tvarką, privaloma pažymėti visus gyvulius, besirandančius ūkio teritorijoje", - primena viršininkė.

VALSTYBINĖS PREMIJOS

1981 m. valstybinę literatūros, meno ir architektūros premijas gavo dvi lietuvės: Sofija Veiverytė-Lingertienė ir Angelika Barytė.

1981 m. valstybines mokslo ir technikos premijas laimėjo lietuviai Viktoras Škurba, fizikos ir matematikos daktaras, Chemijos Instituto Laboratorijos vedėjas Anatolijus Regelis, fizikos ir matematikos mokslų daktaras; Laboratorijos vedėjas Viktoras Saliukas-atžymėtas pirmaujančiu inžinierium.

UTENOS PAŠTAS VEIKIA 150 METŲ

Utenos pašto rūmai buvo pastatyti ir pradėjo veikti 1830 m. Šis jubiliejus buvo pernai iškilmingai atšvęstas.

Pagrindinė pašto tarnyba dabar yra perkelta į naują, daugiaaukštį pastatą.

Minėjimo proga pašto darbuotojai surinko istorinius faktus, paruošė albumą apie naujų rūmų statybą.

Utenos senuose rūmuose būdavo ir nakvynės namai. Juose, pasirodo, buvo apsistojęs pravažiuodamas žinomas lietuvių poetas A. Baranauskas.

Keleiviams ir paštui vežioti dar antroje 19 š. pusėje buvo laikoma apie 50 arklių.

1918 m. pašte įrengta telefono stotis. Aprašyme pažymėta, kad 1919 m. iš šios stoties Angarietis ir kažkoks Cichovskis siuntė telegramą Leninui...

RŪPINASI KRAŠTOTYRA

Okup. Lietuvos spaudoje aprašomi lietuvių liaudies kūrybiniai atsiekimai. Yra plečiamas kraštotyros mokslas.

16 š. ir anksčiau žymieji lietuviai kraštotyrininkai buvo L. Rėza, D. Poška, M. Katkus.

Praleidžiama nepriklausomos Lietuvos kad ir trumpo laikotarpio nuopelnai kraštotyrai. Praleidžiamos pavardės asmenų ir jų sukeltas sąjudis tautodailėje - tai P. Galaunės ir dail. A. Tamošaičio nepaprastos vertės atlikti ir tebeatliekami, darbai. Tik kai kuriose menotyros knygose arba tautodailės istorijoje jie yra paminimi, bet žurnalų straipsniuose /kadangi daug žmonių juos skaito?/ - nepriklausomybės laikotarpio liaudies kūrybos tyrinėjimai ir rinkimai atsiektieji mūsų liaudies ir inteligentijos - lyg "išdulkėję"...

Rašoma, kad tiktai "pastaraisiais /dešimtmečiais kraštotyra tapo organizuotu liaudies moksliniu sąjūdžiu. /Toks sąjūdis buvo pradėtas, jo reikšmė suprasta ir įvertinta nepriklausomybės metais. Tada Žemės Ūkio Rūmų buvo pavesta organizuoti, rinkti, tyrinėti liaudies meną dail. A. Tamošaičiui, ką jis sėkmingai ir vykdė iki okupacijų/.

Kiekvienu atveju-šis sąjūdis išaugo ir dabar veikia didžiulis kraštotyrininkų būrys jau 20 metų, pavadintas LTSR Paminklų Apsaugos ir Kraštotyros Draugija. Jos atliekami nepaprastai svarbūs darbai talkina mokslo įstaigoms.

Jeigu būtų laisvoji, kaip jai ir priklauso, Lietuvos valstybė - jų suminėtuose duomenyse būtų ne tik žuvusių už "Tarybų valdžią" registracijos lapai/pav. anykštėnai surašė 3803 tokių žuvusių/... Gerai, kad didžiuma darbų remiasi objektyvesne medžiaga: lietuvių kalbos vardyno sudarymu, gamtotyra, etnografija, tautosaka ir pan.

Vien 1977-80 m. kraštotyrininkai valstybiniams muziejams yra perdavę 5654 vertingų eksponatų. Jų tarpe, pav., yra ir geležinkelio transporto istorija, anykštėnų Arklio muziejus, zarasiškių - energetikos, šiauliečių - radijo technikos istorija, kas be ko - Vilniaus komjaunimo istorija, kauniečių - farmacijos istorijos duomenys.

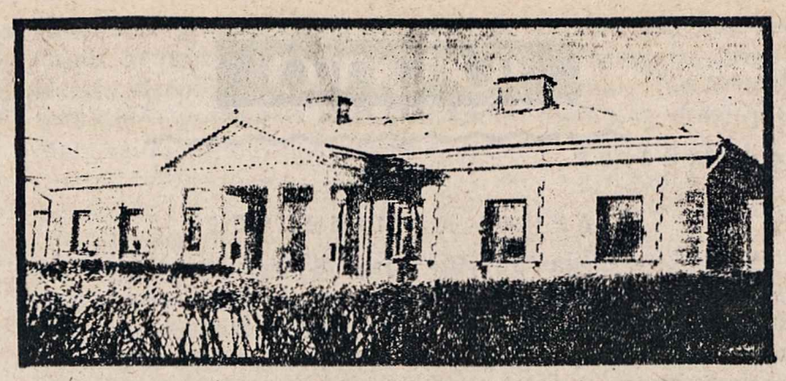

SENIEJI UTENOS PAŠTO RŪMAI

KAIP CARAS SKRIAUDĖ VALSTIEČIUS

Baudžiavos laikmetis uteniškiams buvęs gana sunkus. Utenos dvaras, seniau buvęs valdovinis, ilgainiui perėjo į privačias rankas. 1855 m. atiteko Pilsudskiui. Šis iš gautųjų su žeme 768 baudžiauninkų 322 perdavė savo giminaičiui Krauzui, kurio vardas žinomas ir mūsų laikais. Krauzas įvedė labai sunkią baudžiava: lažą turėjo eiti visi šeimos nariai neskaičiuodami dienų, prievolės dvarui buvo labai pakeltos, valstiečiai buvo mušami, kiti pavaryti nuo žemės. 1856 m. rudenį Utenos dvaro baudžiauninkai sukilo. Susirinkę slaptai pasižadėjo priešintis tol, kol nebus patenkinti jų teisėti reikalavimai. Uteniškiams vadovavo Katilius, Bizokas, Postelis, palaikę ryšius su rašytingu Sadeikiu, rašiusiu jiems skundus. Suėmimai ir kankinimai nepalaužė maištininkų.

/Iš B. Kviklys "Mūsų Lietuva"/

ŠIŲ LAIKŲ BAUDŽIAVA SIBIRE

Pagrindinis mūsų maistas - grūdai. Turime prie rigos angos susikūrę ugnelę, prie jos pasišildome, išsikepame grūdų ir pavalgome. Būtų gera grūdus išvirti, bet bijome, kad nepagautų nusikaltimo vietoje. Kepti saugiau Pamatei "valdžią", numetei skardinę plytą šalin ir sėdi kaip nekaltas. Kur tau sėdėsi, greičiausia bėgi dirbti, nes už sėdėjimą gausi pylos ir "prarysi" kelias matuškas, jeigu dar nepridės "litovskaja bliad" - lietuviška kekšė.

Amžinai tave bara ir uja: tai mažai padirbai; dabar karas, tai reikia dirbti už tris; tai vagiate ir valgote grūdus. Nepasiteisinsi ir nepasakysi, kad be poilsio ir nevalgęs žmogus negali našiai dirbti. Įsakyta dirbti ištisą parą - tai ir trauk jungą.

S. Rūkienė/iš "Vergijos kryžkeliuose"/

Vincas Ramanauskas

NUSISEKĘS POKALBIS

Tolimos kaimo mokyklos universalų pedagogą /reiškia, įvairias sritis dėstantį mokytoją/ giliai sukrėtė ir papiktino auklėtinio negilios žinios, tad pasiliko jį po pamokų ir pradėjo nemalonų pokalbį.

- Kodėl nesimokai? - tiesiai paklausė mokytojas.
- Nenoriu, - tokiu pat tonu atsakė mokinys.
- Bet juk gamtos mokslas įdomus?
- Gamtoje įdomu, o knygose - ne.
- Vakar gatvėje sužalojai medelį?
- Na tai kas? Tėvas baudą sumokės.
- Amžinas nemokša esi ir matematikoje.

Mokinys pritilo.

- Sakyk, kodėl nesimokai?
- Liksiu kolūkyje.
- O kolūkyje mokytų nereikia?
- Nežinau.
- Iš fizikos irgi tas pat. Ar žinai traukos dėsnį?
- Žinau.
- Sakyk.
- Kai tėtis smagiai išgeria, tai amžinai nepataiko į lovą. Traukia prie žemės. Visus išgėrusius veikia traukos dėsnis, - tai sakydamas, mokinys įžūliai dėbčiojo į mokytoją.

Šis kiek raustelėjo, bet neatlyžo.

- Iš gimtosios kalbos irgi dvejetas.
- Būsiu traktorininkas.
- Ar traktorininkui rašyti nereikia?
- Nežinau. Traktorininkui reikia arti.
- Iš geografijos vėl dvejetas.
- Nesuprantu, negi jauno netraukia būti Kolumbu?!
- Mokytojau, juokaujate? Klumpių laikai seniai baigėsi. Matote, mama iš miesto kokius batus parbogino!...

Mokinys demonstratyviai ištiesė koją, patraukė viršun džinsų kišką. Ant kojos sušvytėjo dvispalvis, su pereinamom spalvom importinis batas.

- Iš kokio miesto?
- Iš rajono.
- Kada?
- Vakar.
- Vakar ir aš buvau - nebuvo...
- Mama turi pažįstamą.
- Ką?
- Artimą. Pardavėją batų skyriuje. Pusseserė...
- Tai sakai nenori būti Kolumbu? - staiga mokytojas atlyžo.

CFMB
LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11.30 IKI 12 VAL. NAKTIES
Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

KREIVI VEIDRODŽIAI

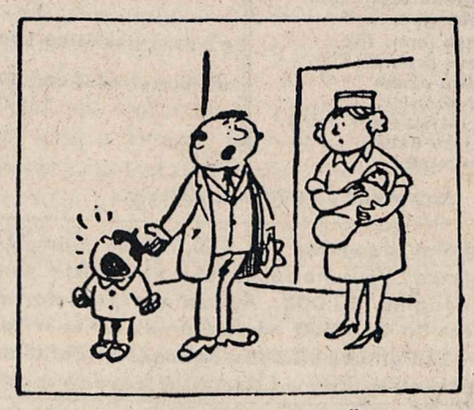

Jis labiau norėjo dviračio...

VAIKUS BEAUGINANT...

"Mūsų sūnus", - rašo viena moteris, - sulaukęs 14 m. amžiaus, gimtadieniui gavo iš savo tetos ir dėdės pinigų. Jiems parašė padėkos laišką: "Ačiū už 20 dolerių. Dalį padėjau į banką, o kitus - $19.50 išleidau."

TURISTO KELIAIS

Turistas, sustojęs prieš miliciniską katedrą, klausia praeivio: "Kas tai per statulos ten aukštai, ant stogo?"

- Galas žino! Palaukit 20 min., kai bus 5 valanda. Jeigu jos pajudės - tai bus darbininkai, - paaiškino.

IDEALUS VYRAS

Rūta baigė gimnaziją geriausiais pažymiais. Tėvas, patenkintas ir sveikindamas dukrą klausia, kokie jos planai ateičiai.

- O, aš turiu aiškius planus, tėte, - didžiuojasi Rūta.
- Ar į juos įeina ir šeimos sukūrimas?
- O taip! Aš nusistačiusi tekėti už tokio vyro, kuris yra be galo geras ir visuomet apgalvoja, ką daro.
- Rūtele, ar nori senmerge likti?

APSISPRENDĖ KITAIP

Gražioji Jadvyga reikalauja teisme 10.000 dolerių atlyginimo iš vieno vyriškio, kuris nutraukė su ja sužadėtuves.

Sutikusi po keletos dienų savo draugę, ji pasakoja su malonumu:

- Žinai, ką tas niekšas man padarė?
- Nejaugi atsisakė mokėti?
- Kur, tau! Jis dabar sutinka mane vesti!

- Nenoriu... - ir mokinys dar labiau iškišo priekin dailų batą, aiškiai juo didžiuodamasis.

Mokytojas pasimuistė, dėbtelėjo į savo nunešiotus, nemadingus batus, atsiduso ir noras toliau kvosti nemokšą mokinį aiškiai praėjo.

Stojo trumpa tyla.

Ją pertraukė mokinys.

- Mama parvežė dar vieną porą, didesnio numerio... - krypuodamas dailiu batu apauta koja, vėl jis iššaukiamai dėbtelėjo į mokytoją: girdi, kas tas geografijos dvejetas prieš tokius pereinamų spalvų batus!

"Parvežė..." - kūju ėmė smogti mokytojo galvon mintis, bet garsiai to nepasakė.

"Parvežė..." "Parvežė...", "Parvežė...", "Parvežė"...

- Parvežė, - tartum nuspėjęs mokytojo mintį, tęsė mokinys. - Tėčiui. Bet jam dideli. Jeigu kam nepasiūlę, tai...

Akimirką mokytojas susigrūmė su savyje kilusiu dvilypiu jausmu. Paskui, vieną jų nugalėjęs, tarė:

- Žinai tėčio kojos numerį?
- Dabar mokytojau, klausi iš matematikos? - pakėlė akis mokinys. - Žinau! Trim didesnis. Taip mama sako.
- Koks tavo?
- Trim mažesnis.
- Konkrečiai!
- Ė...ė...- mokinys vėl sumaskatavo nauju batu. - Na, koks gali būti?

Mokytojui universalui, dėstančiam ir matematiką, nuspėti mokinio kojos numerį buvo nesunku. Nesunkiai jis suvokė ir mokinio tėvo kojos ūgį, paskui žvilgtelėjo į savo. "Tiks".

- Ar negalėtum sulakstyti namo ir atgal? Kaip Kolumbas! Jei niekam neatidavė tų batų...
- Supratau! - pašoko mokinys ir nėrė lauk.

Neilgai trukus jis vėl buvo klasėje, kurioje už moksleiviško suolo giliai susimąstęs sėdėjo mokytojas. Mokinio rankose blizgėjo batai, penkiais numeriais didesni už jo dėvimus.

- Tinka! - nušvito mokytojas, įsispyręs kojas į naujus batus ir juos mankštindamas.
- Na, matot! - apsidžiaugė ir mokinys. - O numerio tai jie keturiasdešimt ketvirto. Batai - cho-cho! - tai ne Kolumbo klumpės.

"Guvus", - sumetė mokytojas. - Įsiminė, žalčiukas. Ką reiškia teoriją susieti su praktika! Visą gyvenimą dabar nepamirš". O garsiai pasakė:

- Gerai. Matau, žinai... Iš geometrijos rašau ketvertą, iš matematikos tris...

Po to baigė visiškai pedagogišku tonu:

- Esi laisvas! Už batus su mama aš pats atsiskaitysiu. Žiūrėk, vaikeli, ir toliau stenkis.
- Gerai, mokytojau! - sprukdamas atsišaukė mokinys

PASKAITYKIME VAIKAMS MŪSŲ LIAUDIES PASAKŲ!!!

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI – MŪSŲ

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:
Leonui G.: 366–2548 (namų); 489–5391 (darbo);
Henrikui N.: 277–7868; Dainiui L.; 768–9606;
Donaldui D.: 661–1733.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
14 %	už 90 dienų term. ind.		
14 %	už 6 mėn. term. ind.		
14½%	už 1 metų term. ind.	už asm. paskolas nuo	18½%
13 %	už 3 metų term. ind.		
15 %	už pensijų planą	už mortgičius nuo	17¾ %
14 %	už namų planą		
14 %	už specialias taup. sask.		
11 %	už taupymo sask.		
6 %	už čekių sask.		

AKTYVAI virš 28 mil. dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10 - 3
Antradieniais	10 - 3
Trečiadieniais	uždaryta
Ketvirtadieniais	10 - 8
Penktadieniais	10 - 8
Šeštadieniais	9 - 1
Sekmadieniais	9.30 - 1

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	14 %
180-185 d. term. ind.	14 %
term. indėlius 1 metų	14½ %
term. indėlius 3 metų	13 %
pensijų s-tą	15 %
spec. taup. s-tą	14 %
taupomąją s-tą	11 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	18½ %
mortgičius nuo	17¾ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

LIETUVIŲ NAMAI

VISUOTINAS NARIŲ SUSIRINKIMAS

LN Valdyba nutarė šaukti visuotiną LN narių susirinkimą KOVO 23 d. Posėdyje buvo priimtos tradicinio pobūvio ir Kūčių apyskaitos.

Vilniaus Karalaitės rinkimams nutarta skirti II-ąją premiją- stipendiją $500.

LN knygas patikrino privati revizijos įstaiga ir patieks apyskaitą visuotiniam LN narių susirinkimui.

PAMINĖTAS KLAIPĖDOS KRAŠTO ATVADAVIMAS

Toronto Jūrų Šaulių Kuopa surengė Klaipėdos Krašto Atvadavimo minėjimą Lietuvių Namuose.

Gen. Konsulas dr. J. Žmuidzinas tarė tai progai pritaikintą trumpą žodį. Pagrindinę paskaitą skaitė inž. Leopoldas Balsys.

Step. Kairio Muzikinis Vienetas pagrojo kanklėmis. Minėjimo programa baigta Tautos Himnu. Sekė šokiai ir vaišės.

PAMINĖJO SUSLOV'O "NUOPELNUS" LIETUVAI

Mirus lietuvių tautos budeliui Michail Suslov'ui, Toronto Star sausio 26 d. apie jį rašydamas, paminėjo ir kad jis smurtu" sovietized Lithuania". Apie mirusį paprastai kalbama arba rašoma gėra, arba nieko. Tačiau ..." M. Suslov was to perform the toughfest, dirties jobs", -rašė Star.

Maskvos radijas ir TV pranešė, kad sausio 26 d. širdies priepuoliu mirė komunistų politbiuro narys, ideologijos vadas M. Suslov'as, 79 m. Tai paslaptingas komunistas, Stalino patikėtinis, jo linijos išlaikytojas, teroro, žudynių organizatorius. Jis sulikvidavo ir Nikitą Chruščev'ą bei kitus, kurie buvo atleidę varžtus, pakeitę Stalino teroro žudynių politiką.

Po karo, 1945 m. atsiųstas į Lietuvą, jis davė įsakymą žudyti, naikinti lietuvių tautą be pasigailėjimo. Jo planas buvęs visą lietuvių tautą išvežti į Sibirą mirčiai, vieną dalį vietoje šaudant, kitą šaldant Vorkutos, Sibiro srityse. Jei ne LIETUVIŲ PARTIZANŲ pasipriešinimas, gal Suslov'ui ir būtų pavykę išnaikinti mūsų tautą. Pagal jo planą 1945-58 m. buvo išvežta apie 450.000 lietuvių įvairaus amžiaus. Kaip buvę tremtiniai, grįžę iš Sibiro pasakoja, jų gyvų telikę apie 10% ir tai be sveikatos, be teisės gyventi laisvai Lietuvoje, savo gimtinėje. J. Kreivėno, E. Jūciūtės ir kitų tremtinių atsiminimų knygose apie tai rašoma.

M. Suslov'as paruošęs planą ir Vengrijos žudynėms, Čekoslovakijos okupacijai. Anot Kanados laikraščių, Suslov'as buvo atvežęs planą į Waršuvą Lenkijos sukomunistinimui-pavergimui. Vykdė Suslov'as ir maršalas Kulikov'as. Suslov'o praeitis slepiama, spėjama, kad ir tikra pavardė kitokia, ne slaviška.

S. Pekla

RODNEY

J. Statkevičius

LINKSMAI SUTIKO NAUJUS METUS

KLB Rodney Apylinkės Vba, kartu su Lietuvių Ūkininkų Klubo Valdyba suruošė Naujųjų Metų sutikimą, kuris praėjo labai geroje nuotaikoje. Veikė turtinga loterija, kurią pravesti padėjo Z. Mockus.

Kad visiems būtų smagiau, rengėjai prašė ir dalyvius prisidėti ką nors paskaitant, ar papasakojant kaip Nauji Metai buvo sutinkami Lietuvoje. L. Mockienė ir J. Statkevičius paskaitė po satyrinį eilėraštį, o M. Jocienė paskaitė kaip tik šiai progai savo sukurtą eilėraštį:

NAUJUS METUS PRADEDANT

Sveiki mūsų Radnės lietuviai mielieji,
Laimingai sulaukę Naujuosius Metus.
Prabėgo jau metai, prabėgo senieji
Ir niekas daugiau nesugrąžins jau jų mums.
Sutikom jau daugel naujųjų čia metų,
Linkėjom visi vis gražiausių dienų.
Bet bėgantis laikas parodė mums savo, -
Parodė, kiek maža laimingų dienų.
Daug mūsų jau brolių, tauriųjų lietuvių
Priglaudė žemė Kanados šalta,
O mes, likusieji, nuvargę, palinkę,
Keliaujam likimo mums skirtu keliu.

Nėr niekur pasauly taikos ir ramybės,
Visur viešpatauja klastinga ranka.
Maldaukim Augščiausio mūs broliams tėvynėj,
Kad teiktų jiems globą savąja ranką.
Peržengsim jau greitai naujų metų slenkstį,
Išgersim šampaną, linkėsim daug laimės, gražiausių dienų,
Tiktai vienas kito niekad nežinosim,
Širdyje kiek yra rūpesčių gilių.
O dabar mielieji mūs' broliai lietuviai,
Laikykimės stipriai šaly svetimoj.
Mylėkim mūs' kalbą, papročius senuosius
Kovokim už laisvę tėvynės savos.

toronto

A. LUKOŠIUS

SAPNAS AR TIKROVĖ?

Kada žemę apgaubia tylioji vakaro ramuma, ir kada dangus pasidabina sidabriniu žvaigždžių mirgėjimu, manyje staiga ir vėlei pabunda kadaise girdėta, jautriai išgyventa jaunų dienų vaikystės pasaka.

Tarytum aš ir vėlei atsirandu tenai, kur mano protėvių gyventa, kur žengti pirmieji kūdikio žingsniai, iš kur prasideda išvingiuoja siaurutis mano gyvenimo takelis.

Prisiminimuose paskendęs, žvalgausi į vos beatpažįstamus, kadaise mane išaugi nusius laukus ir žemę. Staiga išgirstu... Tikrai, kažkas mane lyg šaukia vardu, man moja, sveikina, atpažįsta, pasilikti kviečia?... Prieš akis atsiveria tos pačios gimtųjų namų platumos, linksmai čiurlenantys upeliai, žiedais išsidabinusios lankos, tie patys gaiviu šlamesiu tebevirpantys šilai ir gojai.

Matau ir prisimenu... Kiek čia tada būta erdvės ir saulės mirgėjimo po aukštuoju tėviškės dangumi! Aplinkui išvien skardeno veržlus kūrybingo gyvenimo pulsas, nerūpestingas jaunystės dienų klegesys, juokas, dainos. Kiek tik akys beužmatė, saulėje tviskėjo gyvybe alsuojantys dirvonai, derliumi kvepią laukai, vaiskiai mėlynuojanti Tėvynės padangė.

Tos šalies pakelėse rymojo pasvirę kryžiai —rūpintojėliai, pakeleiviui galvas lenkė skaroti gluosniai, sveikino berželiai. Sodybos rūtomis pasidabinę, išvien skendėjo maudėsi sodų žalumoj. Atsimenu, kaip tada vakarais, po sunkių dienos darbų, visiems jau susirinkus pirkioje prie židinio, liepsnų šešėliams žaidžiant veiduose, pats seniausias senolis Žynys pradėdavo pasakoti apie kadaise buvusius didingus senovinius laikus, užmigusius ir milžinkapiuos tebemiegančius karžygius. Tada ir tave tarytumei kas nuo žemės pakeldavo, kažkur tai šaukdavo, viliodavo, naujiems žygiams uždegdavo. O kada jau iš židinio paslaptingai imdavo svaidytis sproginėjančiomis žiežirbomis, lauke suūkdavo pelėda, kažkas tai lyg prašmėkščiodavo palangėmis, suaimanuodavo, atsidurdavo — minutėlei kitai stodavosi kraupi, neįprasta, baiminga tyla. Žinia, kad ir čia netoliese, vos tik už sodybos prasidedančiame atšlaitės kalnelyje, tų senolių — milžinų kaulų apščiai ilsisi...

Rytmetis... Tolumoje pasigirsta skardus trimito balsas. Ataidi galingi jaunystės žygio ir dainos garsai. Suvirpa oras ir gaivus aušt antčio kūrybingo rytmečio sužėrėjimas plačiai užlieja visą šalį. Aukštai padangėse šviesėjančiame aušros saulėtekio fone pasimato didžiulis skriejančio raitelio Vyties paveikslas... Visais tos šalies keliais takeliais ir laukais, pasirodžiusio raitelio kryptimi žygio aprangoje pasipila gausūs jaunos, žvalios kariuomenės pulkai...

Sudreba žemė po kojomis. Susiūbuoja girios, kalneliai ir kloniai. Pakilusi saulė žėri spinduliuoja jaunuose jų veiduose, sveikina, jiems kelius nušviesdama.

Vytis praskrieja ir dingsta kažkur už kalnelių ir šilų. Visa ši, tik ką pabudusi žemė ir vėlei apsitraukia bekylančio rūko skraiste, laukus, kalnelius, sodybas ir girias miglose paskandindama. Nutyla žingsniai ir dainų aidai. Viską ir vėlei grubiai apgaubia niūroji tamsa...

Tiktai tos nuostabios šalies žmonių padavimuose — pasakose tūnojusi "Naktis pamotė" ir vėlei atbunda, sugrįžta gyveniman paslaptingai viską apgaubdama.

Tamsoje ir vėl visur nerimas, dejonės, aimanos, sunkūs atodūsiai...

Prie židinio čia ir vėlei renkasi tos pačios šimtmečius gyvenusios gentkartės palikuonys, nes čia ir vėlei su dideliu susikaupimu tebesekama ta pati nebaigta tos šalies vaikams paliktoji pati nuostabiausioji pasaka, — "Senolių Lietuva"...

APDRAUDA INSURANCE

★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

533-1121 **Walter Dauginis** 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių draudą • VALTERIS DREŠERIS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

V. Bačėnas ALL SEASONS TRAVEL, B.D.
1551 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
M6P 1A5
Visais kelionių reikalais bet kur pasaulyje skambinti:
Tel. 533 - 3531

boston

BOSTONE IR APYLINKĖSE

Didžiausia ir turtingiausia draugija Bostono Lietuvių Piliečių Klubas, turintis 1000 narių, 1982 metams išrinko naują valdybą tokios sudėties: pirm. Aleksandras Čaplikas, anksčiau per eilę metų klubui vadovavęs, SLA veikėjas, vicpirm. D. Averka, buvęs praeitų metų valdyboje, protokolų sekr. Vytautas Jurgėla, ižd. Algis Mitkus, iždo sekretorium Petras Navazelkis, maršalka — Raim. Bačiulis.

Direktorių Tarybon išrinkta: Ant. Andriulionis, Ard. Plevokas, Br. Veitas, St. Griganavičius, Rima Bričkienė, Birutė Mitkuvienė ir Long. Izbickas. Revizijos komisijon įeina: Tomas Ašmenskas, Alf. Baika ir And. Keturakis.

Rinkiminė agitacija buvo intensyvi, organizuota, vesta per spaudą ir vietinį lietuvišką radio, nes rinkėjams buvo du kandidatų sąrašai, jaunųjų vadovaujami inž. Rimo Veito ir senųjų — konservatorių, vadovaujami inž. A. Čapliko. Su maža persvara laimėjo konservatoriai. Ir tai iždo sekretoriaus postas, iš naujo perskaičius balsus pasiskirstė lygiomis tarp senojo sekr. Druzdžio ir naujojo Navazelskio. Galutinai turės išspręsti ateinantis visuotinas narių susirinkimas. Balsavime dalyvavo 450 narių.

Praėjusi Valdyba Klube darė pagrindinį patalpų ir šildymo sistemos remontą, išleisdama apie 80,000 dolerių. Atskaitomybėje yra daug nesklandumų, ką turės išaiškinti naujoji Valdyba. Lietuvių Klubo salėse vyksta visas visuomeninis ir kultūrinis kolonijos gyvenimas, veikia užkandžių kavinė, naujai įsikūręs bankelis "Taupa" ir Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė. Organizacija daug aukoja iš savo pajamų lietuviškiems reikalams.

MUZIKO - SMUIKININKO IZIDORIAUS VASYLIUNO KAMERINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Izidorius Vasyliūnas plačiai žinomas muziką mėgstančiai lietuviškai visuomenei. Lietuvos nepriklausomybės laikais ir tremtyje jis yra surengęs daug koncertų. Jau yra sulaukęs garbingo pensininko amžiaus, tačiau žvalus, geros sveikatos. Nepailstamai savo virtuozine smuiko muzika žavi ne tik savuosius, bet ir svetimtaučius muzikos mėgėjus. Metinis Iz. Vasyliūno koncertas įvyko š.m. sausio 10 d. Boston The First and Second Church salėje, dalyvaujant būreliui lietuvių ir muzikos mokyklų studentų, nepaisant didelio šalčio bangos, atšliaužusios iš Kanados šiaurės.

Programoje solistas — smuikininkas atliko: Johann Sabastian Bacho, John Bavicci, Vytauto Jančio Sonnetą IX ir Ludwig von Beethoven Sonatą, Nr5 Op. 24. Akomponavo jo sūnus Vytenis Vasyliūnas. Meliodingos ir lyriškos lietuviškoji Jančio ir Beethoveno senatos buvo palydėtos publikos gausiais plojimais ir asmeniniais solisto sveikinimais po koncerto scenoje.

Reikia stebėtis Iz. Vasyliūno energija ir meile savo muzikai. Jo sekmadieninis koncertas Bostone įvyko tik smuikininkui ir jo akompanatoriui sugrįžus iš New Yorko, kur koncertavo Carnegie Hall šeštadienio vakare. Toliau charakterizuojant Vasyliūno pasišventimą muzikos mūzai, norėčiau priminti vieną jo koncertą V. Vokietijoje, 1947 m. Tada jis pakviestas Eriangeno universiteto lietuvių studentų, davė kamerinės muzikos koncertą daugiau vokiečių publikai ir universiteto profesūrai, susilaukdamas gražaus įvertinimo "Erlanger Zeitung" laikraštyje iš universiteto muzikos profesorių. Praėjus veik 40 metų nuo ano koncerto, Izidorius Vasyliūnas yra toks pat žvalus, kūrybingas, praturtinęs muzikinį lobyną ne tik naujoms kompozicijoms, bet paruošęs gražų būrį jaunų muzikų-smuikininkų. Negalima pamiršti ir pasišventusio tėvo koncertų akomponatoriaus Vytenio Vasyliūno, inžinieriaus, mokslininko, vargonų muzikos specialisto, daugelio lietuviškų parengimų — koncertų akomponatoriaus Amerikoje ir Europoje — Vokietijoje.

• Drauge su skubančiu gyvenimu, keliauja ir į Anapilį vyresnieji kolonijos lietuviai arba ligos priblokšti gydosi namuose. Praėjusių metų rudenį Bostone mirė savanoris - kūrėjas Silvestras MONTAUTAS, gimęs 1902 m. Kretingoje. Jis su 5-tu pėstininkų pulku dalyvavo kautynėse prieš lenkus ir bolševikus.

• Sausio 10 d. Brocktone mirė Jonas MONKUS 65 m. amžiaus, po sunkios vėžio ligos.

• Inž. Edmundas ČIBAS, ištiktas širdies priepuolio Kalėdų metu gydosi namuose. Taip pat gydosi namuose ir žurn. Pov. ŽIČKUS, po širdies operacijos.

• Buvęs "Keleivio" redaktorius Jackus SONDA, sausio 15 d. atšventė 89 m. gimtadienį.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

– įsikūręs nuosavuose namuose –

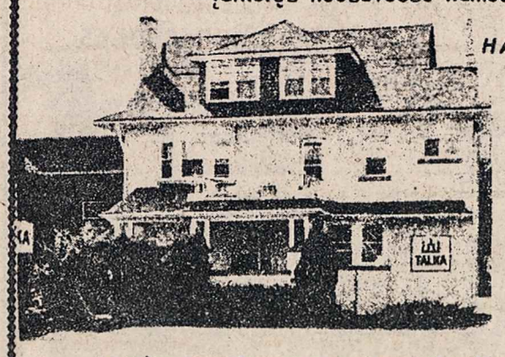

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

TALKA

830 Main St. East
L8M 1L6
Tel: 544–7125

kviečia visus lietuvius pasinaudoti teikiamais patarnavimais

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
depozitus (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	18%
sąskaupas	13%	asmeninės paskolas	20%
term. depoz. 1 m.	14¼%		
term. depoz. 3 m.	13%		
reg. pensijų fondo	14%		
90 dienų depozitus	14¼%		

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudas.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais–ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val. penktadieniais nuo 10 iki 7 val. šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos–rugpiūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

JAU RUOŠIAMASI KAZIUKO MUGEI

Skaučių-tų Kaziuko Mugė įvyks KOVO mėn. 7 d. "Širvintos" Tunto Vadyba praneša, kad datą teko pakeisti dėl nenumatytų aplinkybių.

APYLINKĖS VALDYBOS RINKIMAI

KLB Hamiltono Apylinkės Rinkimų Komisija praves rinkimus į Apylinkės Valdybą ir Revizijos Komisiją š. m. VASARIO 14 d.

Rinkimai vyks nuo 9 val. r. iki 12:30 p.p. Jaunimo Centro salėje.

Po to rinkimai tęsis Scott Park Gimnazijos salėje, kur bus VASARIO 16 d. MINĖJIMAS.

st.catharines

DISKUSIJOS SU KANADOS PARLAMENTARAIS

Kas metai ruošiamos diskusijos PAVERGTŲ TAUTŲ atstovų ir KANADOS PARLAMENTARŲ įvyko sausio 10 d. Dalyvavo pilna salė įvairių tautybių žmonių, jų tarpe ir lietuvių.

Diskusijose dalyvavo 3 parlamentarai. Joe Reid, Kanados vyriausybės atstovas, tik ką grįžęs iš sovietinės Čekoslovakijos bei Jugoslavijos. Jis padarė įdomius pranešimus. /Šiuo metu jis atstovauja Kanadą Centrinės Amerikos kraštuose/.

Diskusijų-debatų metu, iškilus klausimui dėl pripažinimo naujų Baltijos valstybių konsulų Kanadoje, jis nurodė, kad šiuo laiku tik Lietuvos Generalinis Konsulas tėra oficialiai pripažintas Kanados vyriausybės. Estijos ir Latvijos konsulų pripažinimo klausimas esąs labai neaiškus. Ir čia Joe Reid, MP - didelis Baltijos tautų užtarėjas padarė visiems įsidėmėtiną pastabą: "Konsulų pripažinimas - pareiškė jis - žymia dalimi pareina nuo baltiečių visuomenės spaudimo Ottawos ... laiškais!" Jis pakartotinai nurodė, kad laiškai priverčia Parlamentą pajudėti. "Nesant visuomenės spaudimo, mažai kas į tokius reikalus kreipia dėmesio", - pabrėžė tas parlamentaras. Kor.

UKRAINIEČIŲ NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

vyko sausio 22 ir 23 d.d. Buvo pakelta jų vėliava prie miesto Rotušės, dalyvaujant ir kitų tautybių atstovams, taip pat ir lietuviams su tautine vėliava. Esant dideliems šalčiams, visi dalyviai buvo burmisto pakviesti programos tęsimui į erdvią bei šiltą salę pačioje Rotušėje.

Ottawa

ŽIEMOS ŠVENTĖ

Žiemos Šventė-Winterlude 1982 - rengiama VASARIO 5-14 d.d. Numatyta eilė šventiškų programų, panaudojant 8 km. ilgio čiuožimą kanalu Rideau.

Daugiau informacijų galima gauti iš National Capital Commission, c/o Winterlude, Ottawa, /613/ 992-4231.

Būtų įdomu, jeigu Ottawos lietuviai susiburtų ir bendrai dalyvautų šioje šventėje. Gal būtų galima įdomiai integruoti Vasario 16 minėjimo pabaigą?

montreal

MONTREALIO VASARIO 16-TOS GIMNAZIJOS RĖMĖJŲ – AUKOTOJŲ DĖMESIUI

Šventės proga Vasario 16 Gimnazijos vadovybė prisiuntė sveikinimą ir padėką Montrealio rėmėjams ir aukotojams.

Susidėjus nepalankioms aplinkybėms /vyrui susižeidus/, negaliu asmeniškai rinkti aukas. Visus rėmėjus /už 1981 m./ ir aukotojus prašyčiau aukas įnešti į LITĄ, Vasario 16 Gimnazijos sąskaiton T-221. Jums bus išduotas kvitas ir pavardės bus paskelbtos vėliau spaudoje.

Remkime šią vienintėlę lietuviškąją gimnaziją išeivijoje ir gerinkime jos padėtį savo aukomis.

Kaip minėjau, susidarius sunkumams rinkti aukas, prašyčiau, kad kas nors sutiktų perimti šias pareigas. Skambinti: 366-6740.

Jadvyga Baltuonienė,
Vasario 16 Gimnazijos
Rėmėjų Būrelio Atstovė

MONTREALIEČIO KALĖDINIAI APMĄSTYMAI

Šventosios nakties rimtis buvo užviešpatavusi virš Montrealio didmiesčio. Dangus tą vakarą atatinkamai pasipuošė milijonais žiburėlių erdvėse. Gatvėmis ir greitkeliais automobilių srautas judėjo, siuvo visokiomis kryptimis.

Aušros Vartų parapijos šventovės frontone tvyskėjo prožektorių šviesoje paskendęs naujasis Madonos paveikslas, pabaigtas prieš 3 mėnesius.

Jau prieš 11 val. v. mašina po mašinos traukė link šios šventovės. Iš jų ritosi būreliais šventiškai nusiteikę parapijiečiai, seni ir jauni. O dar daugiau maldininkų pylėsi ir traukė iš čia pat esančios Jolicoeur metro stoties.

Viduje šventovė skendėjo jaukioje prieblandoje. Abejose didžiojo altoriaus pusėse spindėjo dvi didžiulės eglutės, papuoštos lietuviškų motyvų ornamentais. Jų lempučių šviesa suteikė romantiškos šilumos. Šventovė sparčiai pildėsi visokio amžiaus žmonėmis. Kiekvienas jų buvo pasipuošęs savo geriausiu šventiniu apdaru.

Aukštai prie vargonų grupavosi balsingi choristai-veteranai ir jaunieji. Kaip taisyklė, didžiųjų švenčių progomis choro gretos visuomet smarkiai pabrinksta iš įvairių plačios Kanados ar kitų pasaulio kraštų pas tėvus bei gimines šventėms sugrįžusiais buvusiais choro nariais- "pabėgėliais". Nuotaika visų entuziastiškai pakilusi.

Staiga nušvinta šviesos, liturginiuose rūbuose įžengia pagarbusis AV parapijos klebonas kun. Jonas Kubilius, SJ ir užima vietą šalia altoriaus, veidu į minią. Jo akys stebi ir sveikina kiekvieną atvykusį parapijietį ir svečią. Jo širdis pildosi jaukia šiluma, regint ir tuos retai pasirodančius veidus, kurie čia atvyksta tik gal didžiųjų švenčių progomis. Džiugina jį veidai jaunimo, džiugina vislab veidai nuolatinių šios bažnytėlės lankytojų-parapijiečių, kurie gal su mažomis pertraukomis čia ištikimai atsilanko. Stebi visus ir galvoja, ar teks vėl juos visus regėti per sekančias Kalėdas, ar kokia neganda vėl nenusineš, kaip piktas vilkas, keletą jo avelių iš šio būrio.

Suskamba varpeliai, sugaudžia vargonai. Kalėdų nakties iškilmės prasidėjo. Choras, visiems pritariant, gieda tradicines Kalėdines giesmes, įjungdamas ir tarptautinių kalėdinių giesmių. Iškyla Montrealio lietuvių pažibos - sol. Ginos Čapkauskienės balsas, atnešdamas keletą giesmių iš tradicinės klasikinės muzikos kūrinių.

Iškilmingą pamokslo žodį tarė kleb. J. Kubilius. Metai po metų jo gilios išminties žodžiai vis dar tebedžiugina klausytojus. Jo klausant, galvoji: kiek tas pagarbus žmogus per savo ilgą gyvenimą yra matęs, kalbėjęs, dirbęs ir įvykdęs. Kiek šios parapijos narių jis yra pakrikštijęs, apvesdinęs ir palaidojęs! Būrių būriais. Kiek pagaliau tautiečių šios šventovės sienos regėjo per tą ketvirtį su viršum šimtmečio? Šios sienos mena ir ankstyvesnius laikus, prieš 15-20 metų. Tada sutalpindavo sausakimšai sugužėjusius lietuvius parapijiečius. Vis labiau ir labiau tuštėja dabar. Anie buvo laikai, kai Montrealio lietuvių kolonija gyveno savo didybės zenitą. Tai buvo laikai pokario imigrantų, dinamiškų, pilnų energijos jaunų vyrų ir moterų. Jie organizavo, kūrė ir statė.

Šiandieną daugelio jų nebėra. Būrių būriais, šimtų šimtais jie išlingavo į Montrealio Cote-des-Neiges aukštumas, ar atsigulė Toronto Anapilio kapuosna. Ar kur kitur pasitraukė.

Didingoji pokario pionierių-kūrėjų epocha krypsta į savo saulėlydį- neišvengiamai, nesustabdomai... Kas juos pakeis???

Iškilmingos Bernelių Mišios eina į pabaigą. Daugelį metų šios bažnytėlės lankytojų širdis savo galingomis giesmėmis aukštyn kėlęs choras sugriaudžia užbaigiamąsias giesmes: "Vyrai, stebuklai ant dangaus".

Šis choras, reikia nepamiršti, vis dar remiasi ant jau garbingo amžiaus sulaukusių balsingųjų choristų-veteranų. Buvo laikai, kai jis garsėjo savo dainavimu nuo Montrealio iki New Yorko, nuo Bostono iki Chicagos. Garsūs ir garbingi laikai tai buvo. Šie veteranai/ o jų ant abiejų rankų nesuskaičiuosi/ vyrai bei moterys, ištikimai ir pasišventusiai kopia šios šventovės laiptais į viršų, prie vargonų. Ir taip kas sekmadienį, mėnesį po mėnesio, metai po metų... O O keletą jų gieda bei dainuoja jau 30 ar arti 40 metų!

Baigiasi ir šios nakties iškilmingos ceremonijos. Choras užbaigia viską "Linksmą giesmę mes užtrauksim-į padanges garsiai šauksim!"...šiuomi nuteikdamas save ir visą klausytojų masę apačioje linksmam pasikeitimui šventiškais sveikinimais, linkėjimais, nesibaigiančiais rankų paspaudimais ir bučkiais...

Nuaidi paskutiniai giesmių akordai. Pamažu visa masė ima judėti durų link. Didžiuma dalis judėjo laiptais žemyn į salę, kur laukė stalai apkrauti užkanda ir skaniu vyneliu. Sklido juokas, nuoširdūs sveikinimaisi, begaliniai rankų paspaudimai, bučkiai... O kiek taip retai matomų veidų čia sutinki! Ir žmonių, visai dar nematytų. Svečių iš plačiojo pasaulio, netgi tėvynės Lietuvos!

Visi jie parsinešė puikiausius įspūdžius iš 1981 m. Kalėdų Montrealyje.

Iki pasimatymo kitais metais! D.N. Baltrukonis

PADĖKA

Sunkiai ligai ištikus, mane lankiusiems ligoninėje ir namuose, reiškiu gilią padėką.

Dėkoju kleb. dr. F. JUCEVIČIUI už lankymą, savo draugėms ir pažįstamiems už gėles ir dovanas, p.p. DALMOTAMS už nuvežimą ligoninėn.

Dvasinės stiprybės sulaukiau iš jūsų visų.

Nuoširdi padėka mano sesutėms ir dukroms. Jos visos rūpestingai mane lankė ir suteike daug pagalbos ateities dienoms –

E. BARYSIENĖ

KONSTANTINUI LEIPUI NEGRĮŽTAMAI IŠĖJUS

Konstantinas Leipus

Gamtos dėsnio nepakeisime: žmonės miršta ir mirs, o juo mažiau stebimės, kai miršta sulaukę vyresnio amžiaus arba senatvės. Bet štai Chicagoje, staiga, mirė Kostas Leipus, nesulaukęs nė 55 m. amžiaus. Jis iki 1967 m. vasaros gyveno LaSalle, Que. LaSaliečiu tapo nulipęs nuo laivo, kuriame buvo jūrininku virš penketą metų. Juo tapo DP stovykloje, Vokietijoje, kitiems išeiviams išvykstant įvairiems darbams į kitas laisvojo pasaulio šalis.

Apsigyvenęs LaSalle, Kostas įsijungė į lietuvišką veiklą. Atrodė, kad be jo būtų daug daugiau vargo turėjęs tuomet besikuriantis savo spaustuvę ir laikraštis "Nepriklausoma Lietuva". Jonui Kardeliui redaguojant ir Gediminui Rukšėnui administruojant laikraštį, K. Leipus buvo iždininkas. Šias pareigas jis tęsė iki išsikėlė gyventi į Chicagą. Taip eilę metų jis bendradarbiavo su "NL" administratoriais G. Rukšėnu, V. Žižiu, M. Žižiene ir galiausiai laikraščio kapitalą perdavęs Pr. Paukštaičiui, apleido Montrealį.

Kostas Leipus sukūrė šeimą su Lena Šulmistraite, susilaukė pirmojo sūnaus Eduardo. Po 5 metų susilaukė antrojo sūnaus Tomo, kuris yra studentas Chicagoje. Velionis paliko savo motiną, brolį Jurgį, seserisIreną ir Vincę Gudienę su šeimomis, taip pat gyvenančius Chicagoje.

Prieš kelis metus buvo aplankęs savo tėvelį Lietuvoje, kuris netrukus po to ir mirė.

K. Leipus buvo malonus, nuoširdus žmogus, mėgo draugus, todėl jį irgi visi mėgo ir labai jo pasigedo išsikėlus Chicagon. Ten jis irgi greitai įsigijo draugų, dirbdamas braižykloje, kur buvo nemažai ir lietuvių.

Velionis buvo sąžiningai darbštus, darbovietėje gavo paaukštinimą pareigose ir ten išdirbo iki mirties.

Nėra žmonių be kokių nors silpnybių. Taip ir velionis Kostas jų turėjo. Žymiausia- nemėgo lankytis pas gydytojus. Gal ir šią mirtį būtų galima buvę atitolinti, jei būtų sutikęs su siūloma širdies operacija. Jis jos atsisakė ir taip staiga užgęso jo gyvybė prieš pat Kalėdų šventes. Karo įvykiai, belaisvė Prancūzijoje apardė jo sveikatą ir per anksti priartino mirtį.

Tebūna Tau, Kostai, lengva Lietuvių Tautinių Kapinių žemė Chicagoje, o Tavo liūdinčiai šeimai-nuoširdžiausia užuojauta.

Pr. Paukštaitis

C. LAŠAS

AVIŽOS – LABAI NAUDINGOS SVEIKATAI

Dr. James Anderson, medicinos ir mitybos profesorius JAV-se, Kentucky U-te neseniai paskelbė straipsnį, kuriame tvirtina, kad nevalytų avižų dribsniai yra pats stipriausias cholesterolio naikintojas kraujuje.

Jis taip pat mažina kenksmingas riebalines medžiagas kraujuje, skatindamas tinkamus didelio tankumo lipoproteinus. Tyrimai buvo atlikti su žmonėmis ir gyvuliais.

Šie atradimai yra ypač reikšmingi žmonėms, kurių širdies arterijos užsikemša ir diabetą turintiems, kuriem kartais susidaro cirkuliacijos problemų.

Nevalytų avižų dribsniai gaunami Sveiko Maisto krautuvėse /Health Food Stores/. Paprasti dribsniai irgi naudingi, bet negana juose fibrinių medžiagų.

Turintiems diabetą- pataria sumažinti riebalų naudojimą ir padidinti nevalytų avižų dribsnių, pupelių kiekį savo dietoje.

3 Hour Service

$1,50 kelnes pristatant ir atsiimant

SKAMBINKIT: 365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

Dino's

365-7146
7661-A CENTRALE

365-1143
495-90e rue. Lasalle

766-2667
2955 ALLARD

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys Guy RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Namų stogo dengimui ar taisymui skambinkite:

364-1470

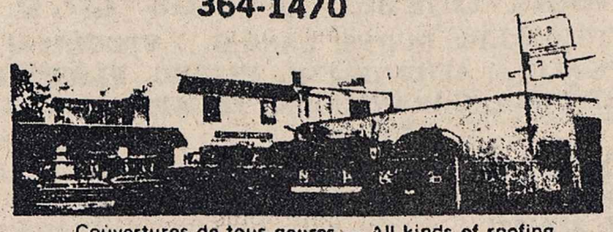

Couvertures de tous genres — All kinds of roofing
7725, Georges LaSalle

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME
J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Verdun, Que.
Tel: 691–4763 Tel.: 767–9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

montreal

• Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ grįžo iš gerai pavykusio koncerto Chicagoje, kuris buvo skirtas jos plokštelės Leidimo Komitetui paremti.

Ji pakviesta dainuoti rečitalyje Baltų Vakare, Ottawoje, kuris vyksta tradiciniai kasmet. Šįmet - tai jau 10-tasis toks Vakaras.

• Inž. J.V. DANYS, KLB Tarybos vicep., Kultūros ir Visuomeniniams Reikalams atstovas, su žmona Danute sol. G. Čapkauskienės Plokštelei Leisti Komitetui paaukojo $ 200.

MONTREALIO MOKYKLA ĮDOMIAI MINĖS VASARIO 16 ir MAIRONIO 50 m. MIRTIES SUKAKTĮ

Mūsų Šeštadieninė Mokykla ruošiasi VASARIO 16 minėjimui, kuris įvyks ŠEŠTADIENĮ, vasario 13 d., Minėjimą pradės 11 v. 30. Ta proga bus paminėta ir svarbi mūsų tautos atgimimo dainiaus poeto Jono MAIRONIO 50 m. mirties sukaktis.

Programą atliks mokiniai, talkinami mokytojų, mokyklos patalpose.

Kviečiami visi - ne tik mokinių tėvai ar giminės, dalyvauti ir pasidžiaugti mūsų jaunųjų lietuvybės darbais, pagerbti ir mūsų mokytojų pasišventimą ir meilę mūsų vaikams.

• J. ir J. ADOMONIAI buvo išvykę į Havajus. Šildėsi saulėje, grožėjosi gamta. Buvo progos pasimatyti su dr. Jonu ir Maryte Šemogais, kurie jau kelinti metai ten gyvena.

• Gražina ŽURKEVIČIENĖ po gerai pavykusios operacijos grįžo iš ligoninės į namus

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 64 METŲ sukakties

MINĖJIMAS

įvyks š.m. vasario 14 d.

11 val. r. – IŠKILMINGOS MIŠIOS
Aušros Vartų ir šv. Kazimiero bažnyčiose

3 val. p.p. – MINĖJIMO AKTAS
Verdun Catholic High School Salėje
6100 Champlain Blvd., Verdune;

PROGRAMOJE:
PASKAITA – KLB pirm. adv. Joanos KURAITĖS
Montrealio Ansamblis "GINTARAS"
AV CHORAS ir
mergaičių choras "PAVASARIS"
diriguoja – A. STANKEVIČIUS
RENGIA – *KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA*

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Term. indėlius 1 m.	14.5 %	
Certifikatus	15 %	Nekilnojamo turto,
Spec. Taupom. s-tas.	14 %	Asmenines ir
Taupymo s-tas su apdrauda iki $ 2.000	11 %	Prekybines.
Trumpalaikius indėlius už $ 20,000 ir daugiau	15 %	Paskolos mirties atveju apdraustos iki $ 10,000
Čekių s-tas	6 %	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI VELTUI

KASOS VALANDOS

	1465 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antr. Treč.	9 – 3	------
Ketvirtadieniais	12 – 8	6 – 8
Penktadieniais	12 – 6	12 – 6
Sekmadieniais	10:15 – 12:30	------

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJAI 75 METAI

KAIRĖJE- netikėtai rasta pirmoji išduota parapijos nario knygelė, neperseniai tvarkant a.a. M. Arlauskaitės popierius. Šioje kopijoje matome kaip atrodė to meto dokumentai...

Nuo 1962 m. dr. kun. F. Jucevičius yra Šv. Kazimiero parapijos klebonas.

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas
Tel: 767-6183
- Didelis pasirinkimas gotavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remodeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE SUITE 500A — MONTRÉAL, QUÉBEC H3A 2G6 — TÉL. 288-9646

MEMBER — FOTO M.L.S. SYSTEM

D. N. BALTRUKONIS
IMMEUBLES – CLASIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS–PIRKIMAS–PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel.: 273 – 9181 .....Namu : 737 – 0844

Tel. Bus: 482-3460
Reš. 767-4690

DANPAR REALTIES CORP.
310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9
VINCAS PIEČAITIS
Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investacijos JAV ir Kanados provincijose

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal H1T-3A6
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.Č., I.B.
Komercinio privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas
Agentūra veikia nuo 1945 m.

Dr. J. MALIŠKA
DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W. Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A.O. JAUGELIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St. Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ
Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEBRANGUS PRISTATYMAS
7626 Central St. Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS
B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel. 931-4024

ADVOKATAS
ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.
4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS
J.P. MILLER B.A. B.C.L.
168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 866-2063½ 866-2064.

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS
B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS
J. BERNOTAS
3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ
RŪTA POCAUSKAS
50 Du Domaine, Ile Perrot, Que, H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142

GRAŽIOS KRIKŠTYNOS

Sausio 16 d. Aušros Vartų šventovėje, Tėv. Jonas Kubilius pakrikštijo Birutės /Kirstukaitės/ ir Ronaldo VOKEY sūnų Timotiejaus, Broniaus, Williamo vardais. Krikšto tėvais buvo Jonata Pakulytė ir Džimas Burmatauskiai. Po krikšto apeigų, AV parapijos salėje vyko puikiai suruoštos vaišės, kuriose dalyvavo apie šimtas šeimos artimųjų ir pažįstamų, lietuvių, latvių, lenkų, airių, anglų. Malonu buvo stebėti, kaip visi "kanadiečiai" rado bendrą nuotaiką prie B. ir M. Kasperavičių puikiai paruoštų vaišių stalo bei įvairiais gėrimais turtingo bufeto. Disko muzikai grojant įvairius šokius senesniems ir jauniems, smagiai sukosi poros.

Jaunasis "Tomukas" gavo daug gražių ir vertingų dovanų.

Tenka pastebėti, kad Birutė Kirstukaitė-Vokey neužmiršta lietuvybės, moka ir randa būdų savo šeimos didžiąsias šventes-vestuves, krikštynas, atšvęsti lietuviškos parapijos ribose, lietuvių ir kitų tautinių grupių aplinkoje, tuo parodydama savo aukštą tautinį supratimą. Tai sektinas ir gražus pavyzdys netiktai mišrioms šeimoms- neužmiršti savo kilmės ir didžiąsias šeimos šventes švęsti lietuviškų parapijų salėse. J.Š.

• AV klebonas Tėv. J. KUBILIUS vasario 2 d. išvyko poilsiui į Arizoną. Visais reikalais prašoma kreiptis į Tėv. J. Aranauską ir Tėv. J. Kulbį.

VEDYBINIS SKELBIMAS

Geros išvaizdos, išsilavinusi 45 m. amžiaus vyras, armėnų kilmės, ieško lietuvaitės tarp 20–45 m. vedybų tikslu. Laiškus siųsti NL. adresu:
VEDYBINIS SKELBIMAS
7722 George St., La Salle, P.Q.
H8P 1C4

RENKU
Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
Tel: 722-3545

Tony's Photo Studio
Portraits Portraits
Mariage Weddings
Passeport Passport
2540 SHERBROOKE E.
Suite 1, MONTREAL, P.Q.
H2K 1E9 Tel: 525-8971
TONY LAURINAITIS

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI. STOGELIAI. APKALIMAI ALIUMINIJUM. PLIENU. PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS
SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard. St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

montreal west automobile
PONTIAC • BUICK • ASTRE

LEONAS GURECKAS
SALES MENAGER
* NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
* NEĮTIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
* MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS-!
* UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!
PASIKALBĖKITE SU
Menager'iu Leo GURECKAS
MW montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH
(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391